

Domoljub

V Ljubljani, 1. februarja 1939

Leto 52 • Štev. 5

Komunizem v sedanjosti

Pred leti so se evropski in tudi izven-evropski narodi in države tresle pred veliko nevarnostjo komunizma. Saj je komunizem, ki ga je tako vneto podpirala sovjetska Rusija, grozil, da potegne v svoje krvave vrtince evropske države, da uniči krščansko vero in kulturo in zaneti svetovno komunistično revolucijo. Toda, ker so posamezne države vidle strašne sadove komunizma, so se vendar zavedle velike nevarnosti. Pravilno so ocenili vodilni možje Evrope komunistično nevarnost in se ji postavili po robu. Začeli so proti nji najstrožji boj in danes vidimo, da komunizem nima več tiste moči in sile, kakor jo je imel pred leti. Toda napačno bi bilo misliti, da je komunizem danes že strt in da bo v doglednem času izginil v pozabljenje. Komunizem deli stotako naprej, spremenil je le način svojega dela. Danes, kjer ni v premoči, ne nastopa več tako očitno, marveč se je potuhnil in čaka boljših časov.

Papež je prvi opozoril na komunistično nevarnost

Prvi, ki je spoznal veliko nevarnost komunizma, ni bil nihče drugi, kakor vati-kanski čuvar, papež. V okrožnicah je opozarjal svet in odgovorne činitele na veliko nevarnost komunizma. Rim je bil tisti, ki je opozoril svet, da hoče komunizem pod krinko gospodarskega in socialnega zboljšanja zaneti svetovno revolucijo. Ker so komunistični veljaki dobro vedeli, da jim je edini resen nasprotnik krščanstvo, so besno napadali Cerkev. Kjer koli je prišel komunizem do oblasti, ni utegnil reševati perečih gospodarskih in socialnih vprašanj, pač pa je imel dovolj časa, da je z vso satansko zlobo nastopil proti krščanstvu in proti vsemu, kar je z njim v zvezi. Zapiral in streljal je predstavnike Cerkve, to je škofe in duhovnike, podiral cerkve ali pa jih spreminjal v komunistične klube in gledališča. Pregarjal in moril je zavedne katoličane ter trdil, da so ravno oni nasprotniki delavskih slojev in nasprotniki komunistične revolucije. Nešteti so bili zato postavljeni pred puškinе cevi.

Komunizem — ena sama velika laž

Ker je komunizem obljubljal, da se bodo gospodarske in socialne razmere na mah spremenile, če bo komunizem dobil oblast v roke in da bo nastal pravi komunistični raj na zemlji, so se ga nešteti oklenili. V komunistične vrste so drli posebno tisti,

katerim je liberalizem vsadil dvom v njihove duše in jih na ta način pripravil, da so dozoreli za komunizem. Ker je znal silno spretno prikriti svoje načrte pod krinko zboljšanja gospodarskih razmer, si je pridobil na milijone pristašev posebno v delavskih vrstah. Mnogo uspeha je imel komunizem tudi med mladim dijaštvom, misleč, da bodo imeli veliko vlogo v novi komunistični državi. Kakor rak se je zajedal v posameznike, v društva in krožke, zajedal v posamezne države. Včasih je nastopal odkrito, brezobzirno in to tam, kjer se mu ni bilo ničesar bati. Drugje je nastopal prikrito, hinavsko, kjer še ni bilo varno javno se izpostavljati. Tako se je komunizmu posrečilo, da je milijone pridobil za sebe in svoj nauk. Nekateri so bili tako navdušeni, da so odšli v komunistični raj v sovjetsko Rusijo. Po nekaj letih so se pa vrnili iz Rusije vsi spremenjeni, skesani in ozdravljeni od komunizma. Jasno so videli na lastne oči, da je komunizem ena sama velika laž in prevara in so mu zato za vedno obrnili hrbet. Takšnih ljudi, ki so sami okusili dobrote komunističnega raja, imamo tudi med Slovenci nekaj. In ravno ti ljudje, ki so na svoji lastni koži občutili vse blagodati komunizma, so postali najboljši agitatorji proti tej kugi. Izobraženci so pisali debele knjige in v njih razkrinkovali komunizem, kjer gre samo nekaterim ljudem zato, da si pridobijo nadoblast.

Tudi odgovorni državniki so spregledali

Končno so spoznali tudi odgovorni državniki, da je komunizem velika nevarnost za države in narode. Postavili so se v najostrejši boj proti komunizmu in se zakleli, da ga hočejo streti. Eden prvih, ki se je postavil proti komunistični nevarnosti, je bil vodja italijanskega naroda Mussolini, ki je zabranil vsako delovanje komunizmu. Proti komunizmu se je dvignil španski narod pod vodstvom generala Franca, ki mu je napovedal strahotnen boj in se ni ustrašil niti krvave državljanske vojne. Vprav v teh dneh zahaja moč španskega komunizma, ki je priklcal toliko gorja nad ubogo Španijo. Sovjetska Rusija je z vso močjo podpirala rdečo Španijo. Zrtvovala je denar, najstrahotnejše orožje in začela veliko agitacijo v prid španskim komunistom. Proletarci vseh dežel sveta so se združili in hiteli rdečim na pomoč. Toda niso uspeli. Španski narod je bil vendar v svojem jedru toliko nepokvarjen, da se je obrnil proč od komunizma in bo v kratkem očistil nesreč-

nega komunizma vso Španijo. Španski poraz komunizma je in bo seveda zelo vplival tudi na mednarodni komunizem.

Komunizem se je samo potuhnil

V zadnjih letih je komunizem strašno divjal v obljubljeni deželi, to je v Rusiji sami. Ni minil dan, da ne bi tega ali onega visokega predstavnika komunizma ne zaprli, postavili pred sodišče in obsodili na smrt. Vsepopovod je videl in še vidi ruski komunizem sovražnike in zanimivo je, da so padli ne načelni nasprotniki komunizma, marveč tisti, ki so bili najbolj navdušeni komunisti in so bili svoj čas pripomogli komunizmu do zmage. Prišlo je v sami komunistični stranki do razkola, kar seveda ni v prid svetovnemu komunizmu.

Veliko brco je zadobil svetovni komunizem, prav posebno pa ruski komunizem, v češkoslovaški krizi. Tedaj je pokazal komunizem vso svojo nesposobnost, saj si ni upal spustiti se v odkrit boj. Je pač njegova taktika, da ribari v kalnem. Tudi francoski narod je začel spoznavati veliko škodo in nesrečo, katero donaja komunizem. Danes že lahko opazujemo in zasledujemo, kako se bori plemeniti francoski narod, da se izmota iz strašnega oklepa komunizma. Pri francoskem narodu nima komunizem več tiste veljave, ki jo je imel.

Če vse to premislimo in gledamo tudi na klofute, katere je dobival komunizem, moramo reči, da komunizem ni več tisti, kakor je bil pred 5 ali 6 leti. Nima več tiste moči in tudi privlačnosti ne, ki jo je bil imel.

Seveda, otroci bi bili, če bi mislili, da sedaj ne obstoja nobena komunistična nevarnost več. Komunizem se ni odrekal svojemu programu, in ta je svetovna revolucija. Danes je komunizem spremenil samo način svojega dela. Dočim je pred leti javno in surovo nastopal, dela sedaj podtalno, prikrito in na finejši način. Danes se je komunizem vrgel na južnoameriške države in jih hoče spraviti pod svojo oblast. Države Kolumbija, Čile, Argentinija so polne komunističnih agitatorjev, ki samo čakajo ugodne prilike.

Danes dela komunizem prav tako z vso silo, toda samo podtalno, bolj prikrito in na bolj fin način. Naj povemo, da se hoče komunizem v zadnjem času uveljaviti v človekoljubnih in mirovnih stremljenjih. Pred kratkim je bila n. pr. ustanovljena Zveza za mir in demokracijo, ki pa ni ničesar drugega, kakor prikrita komunistična ustanova. Ta zveza se je istočasno pojavila v zapadnih državah. Zato moramo biti slej ko prej pred nevarnostjo komunizma na budni straži!

Pismo iz Belgrada

(Nekaj o podporah)

Zadnje pismo iz Belgrada je zanimalo tudi našo gospodo okrog ljubljanskega dnevnika »Jutra«. Ta list prinaša iz pisma na »Domoljub« par izvlečkov. Mogli bi se zahvaliti za reklamo, ki nam jo napravljajo, če bi ta gospoda le malo bolj odkritosrčno mislila. Dobro namreč vedo ti gospodje, kako so na tleh. Zato gledajo na naše poslance le z nevošljivostjo. Pred volitvami so ponavljali izrek, da bo Korošec manjši kot makovo zrno, danes pa to sami doživljajo. Tu in tam še žive od upanja, četudi vedo, da so vsa ta upanja prazna. Kar pa je bilo v pismu napisano, je bilo napisano za »Domoljubove« bravče, da bi oni prav gledali na razmere v Belgradu in prav razumevali delo in trud poslancev. S tem namenom sem napisal zadnjič, kako poslanci dobivajo od vseh strani prošnje za službe. In z istim namenom naj bo danes napisana beseda o podporah.

Kot jim mnogo želi službe, tako premnogi žele podpore. Poslanec naj bi posameznim ljudem in posameznim krajem pridobil vsaj kako podporico. V navado je to prišlo. Bil je čas, ko je naš kmet živel prav tako v revščini kot živi danes, pa je bil zraven ponosen, tako da te svoje revščine ni rad obehal na veliki zvon. Prosimi zase, to je bilo prepuščeno skrajno potrebnim — beračem. Povojna doba je marsikaj postavila na glavo. Stara samozavest je marsikje zelo izginila. Prošnja za podporo je postala vsakdanja stvar. Bil je kraj na Gorenjskem, kjer je v vasi dobila družina podporo iz kraljevskega fonda. Dobila je par sto dinarjev. Takoj so začele deževati iz tiste vasi prošnje, da so ljudje iz iste vasi dali v enem letu več za kolke, kot je gori omenjena družina dobila. Hrepenenje po hitrem uspehu in po lahki pridobitvi nekaj stotin dinarjev je nalezljivo. Zdi se, da je kot stava v lotirijo. Vsi ljudje vedo, da se več zapravi pri stavi v lotirijo in pri kupovanju raznih srečk, kot pa se more dobiti, toda lov za srečo ljudi vabi in mami. Včasih sem opazoval tako imenovane brezposelne, ki so hodili po Ljubljani. Zdravi, močni fantje, ki so poskusili kruh beračenja in se mu ne znajo več odreči. Niso bili vsi v začetku delomarneži. Nekatere je revščina spravila na to pot, nekatere slab vzgled. Toda po kratkem času izgine čut šramu in brezposelnost postane takemu poklicu. Sto in sto vzrokov najde, da se ne bi bilo treba več lotiti trdega vsakdanjega ročnega dela. Tako kot različni brezposelniki, ki ne znajo več do pravega dela, se mi zde mnogi izmed tistih, ki bi radi podpore. Ne zaupajo več sami sebi, ne zaupajo več v svoje delo, v svoj življenjski poklic. Namesto da bi se držali starega »Pomagaj si

sam in Bog ti bo pomagal«, iščejo le, kdaj in kako jim bo kdo drugi pomagal.

Pa morda kdo poreče, da se mora vendar pomagati ljudem, kadar so v stiski. Prav gotovo. Tudi naši poslanci se brez izjeme tega zavedajo. Toda poudarek je prav na besedi: stiska. Kdaj tedaj se je obrniti na javnost za podporo? Predvsem, kadar koga zadene nesreča, iz katere si sam ne zna in ne more pomagati. Včasih so to dobro vedeli, kadar je kdo pogorel, takrat se je razumelo samo po sebi, da mu pomagajo znanci, da si čimprej zopet opomore. V rednih razmerah pa morejo osebne podpore dotičnega, ki brepeni po takih podporah, le kvariti, v drugih pa vzbujati nevošljivost. Kdaj še pride podpora v poštev? Kadar je treba pospeševati kako stvar, ki se je ljudje sami od sebe ne bi lotili, ker je ne poznajo. Taka podpora ni v korist samo enemu ali drugemu, ampak je v resnici v korist celoti. Država in banovina bi morala dajati podpore le, kadar so res v javno korist. Če kak kraj ne more izvršiti podjetja, ki je samo po sebi velikega pomena, takrat je za taka javna dela na mestu sodelovanje oblasti.

Poslanci so tedaj s prošnjami za razne podpore obremenjeni. Nočem jemati tega bremena z njihovih ramen. Kar morejo, bodo radi storili. Premišljevali pa bodo vedno morali, ali je res podpora, za katero delajo v splošno korist, ali pa je morebiti komu prej v škodo in drugim prej v pohujšanje, kot pa v splošni blagor. Pa še ene stvari ne pozabimo, da vsako podporo sami plačamo. Kar se da iz javnih blagajn, mora spet priti vanje po drugi poti. Pride pa vanje z davki. Te pa spet vsi plačujemo.

Ne vzemite mi za zlo tega premišljevanja o podporicah. Tolikokrat se danes o tem govori, da je prav, da se o tem tudi včasih malo premišljuje. Mi radi zabavljamo na Belgrad, da je tam doli ognjišče različnih korupcij. Morebiti je to res. Toda nismo upravičeni zabavljati, če bi se pa obenem sami dali pokvariti z neurenim pohlepom po raznih podporah. Kdor prosi za podporo, naj bi vselej dobro pomislil, če ni komu drugemu potrebnejšemu nekaj odjedel.

Še enkrat prosim, da ne vzamete za zlo teh besed. Kogar ne zadenejo — in takih je hvala Bogu še vedno večina —, jih bo vzel kot opomin. Če pa koga zadenejo, naj premišljuje še tole naprej: Mi zahtevamo najširše samouprave. Te bo treba plačati. Če bomo hoteli dobro gospodariti, bomo morali varčevati. Takrat bo prišlo v polni mori do veljave, da je podpora le takrat mogoča, kadar je res v splošno korist in dana v pravičnem sorazmerju. Nikar se torej sedaj ne ženimo za stvarmi, ki jih bomo morali kasneje morda sami obsojati.

Da, široke samouprave. Ali bo prišlo do njih in kdaj? Prepričani smo, da narod končno doseže to, kar je prav in kar vztrajno zahteva. Prej ali slej pride do izpolnitve naših zahtev po samoupravah. Danes se mnogo govori o sporazumu s Hrvati. Belgrad je poln teh govoric in tega šušljanja. Nekateri politični preroki pripovedujejo, da se bo to kmalu zgodilo. Drugi so

Veramon-evitek
z 2 tabletama

Va tavolek zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Reg. po min. soo. pol. in nar. zdr. št. br. 15453, 2. V. R.

večji dvomljivci in trdijo, da bodo Hrvatje samo nekaj dobili, toliko, da začno sodelovati. Kaj je resnica na takih govoricah, ki gredo iz Belgrada v svet? Eno jedrce resnice je, da prihajajo v Belgrad Hrvatje, ki bi jih mogli imenovati posredovalce. Vsaj to je dejstva, da iščejo nekega sporazuma. Ali bodo mogli Hrvatje zadovoljiti svoje ljudstvo samoupravami na podlagi sedanje ustave, to je veliko vprašanje. Zahtevali so vse in šli s tem geslom na veličje. Ali bo mogoče sedaj ljudi potolažiti s tem, da se jim da samo nekaj? Brez dvoma bo vsak tako imenovani sporazum med Srbi in Hrvati težka preizkušnja hrvatske politične zrelosti. Drugo jedrce resnice pa je, da jih je med Srbi, zlasti med preprostim ljudstvom, vedno več, ki žele, da bi že prišlo do kakršnega koli sporazuma. S tem, da je Maček bil nosilec kandidatne liste tudi za srbske stranke, je odbito sovraštvo med Srbi in Hrvati precej osti. Želja po sporazumu morda le privede dejansko do sporazuma kljub vsem medsebojnim nasprotjem.

Ali pride do tega kmalu? Ne vemo. Vsi pa iz srca želimo in vsi smo prepričani, da bi bilo to v največjo korist vse Jugoslavije. Če pride do tega, potem bo mogoče napisati iz Belgrada zanimivo in veselo pismo.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

Do hudih neredov proti Judom je prišlo po raznih krajih sovjetske Rusije.

Belgijska socialistična stranka je z večino glasov odobrila, da pošlje Belgija zastopnika k španski nacionalistični vladi.

Neveste in ženini

kadar kupujete balo si najprej ogledajte veliko zalogo raznovrstnega blaga za obleke, belo blago za perilo, kapne in rjuhe, kovrte, garniture itd. Najnižje cene v manufakturi

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

Ne zamudite!

Na željo naših zastopnikov in naročnikov **podaljšujemo** še do sobote, 4. februarja t. l. (do 6. ure popoldne) čas, do katerega si s plačilom celoletne naročnine lahko pridobite pravico do požarne podpore in pa pravico do

nagradnega žrebanja

ki bo dne 23. februarja 1939

v prostorih »Domoljuba« pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja

Do žrebanja imajo pravico stari in novi naročniki:

1. vsi, ki bodo plačali naročnino do 4. februarja 1939 (do 6. ure popoldne) pri naši upravi osebno ali po položnici;

2. ki bodo plačali do 4. februarja 1939 naročnino pri naših podružnicah;

3. ki bodo plačali naročnino do 4. februarja pri naših zastopnikih, ne glede na to ali dobivajo »Domoljuba« na svoj naslov ali skupen naslov.

Kjer dobivajo »DOMOLJUBA« na skupen naslov, bodo poverjeniki nepreklicno do 7. februarja 1939 poslali točen seznam vseh naših naročnikov naši upravi v Ljubljani.

Tudi 2 šivalna stroja bo žreb dodeli naročnikom »Domoljuba«

Žreb bo zbiral med 302 nagradami, ki so:

2 šivalna stroja,
2 harmoniki,
30 koles, mošk. ali žensk.,
10 brzoparilnikov,
10 reporeznic,
10 gnojničnih črpalk,

10 oblek (blago),
40 raznih garn. kuhinj. posod.,
10 lepih žepnih in zapest. ur,
20 raznih jedilnih servisov.
Toplega blaga za
20 krat po 2 srajci,

20 kosov dobrega platna,
20 kos in
98 raznih drugih nagrad, ki
jih bomo še objavili v
prihodnjih številkah »Do-
moljuba«.

**Ne zametujte sreče, ki jo lahko dosežete,
ampak takoj naročite »Domoljuba«!**

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Iskreno čestitamo! Sv. oče Pij XI. je z apostolskim pismom (Breve) imenoval gospode dr. Maksimilijana Vraberja, lavantinskega stolnega prošta za apostolskega protonotarija, in dr. Franca Cukalo, lavantinskega stolnega dekana, za svojega hišnega prelata. Dalje je sv. oče, kakor je bilo že deloma javljeno, s posebnim pismom imenoval za svoje tajne komornike msgr. Jakoba Gaspariča, kn. škof. duhovnega svetovaleca in župnika v Trbovljah, msgr. Ivana Goriska, kn. dub. svetovaleca, župnika na Gornji Polskavi v Sav. dolini in msgr. Alfonza Požarja, kn. šk. duh. svetovaleca, župnika in dekanijskega upravitelja na Rečici v Sav. dolini. Odlikovanci so vsi zaslužni duhovniki lavantinske škofije in pri svojih duhovnikih in vernikih priljubljeni.

o Hudo je zbolel skopljanski škof prevz. g. dr. Ivan Frančišek Gnidovec. Molimo za njegovo zdravlje! Visoki cerkveni knez se zdravi v ljubljanskem Leonišču.

o 75 let je dopolnil upokojeni šolski ravnatelj Anton Kosl v Središču. Naj dočaka še mnogo jubilejev!

o 70 letnico rojstva je praznoval zaslužni šolnik Franc Lovrec v Podčetrtku. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d Jugoslovanski škofje so te dni zborovali v Zagrebu in sicer od 24. do 28. januarja. Izdali so sledeče obvestilo: 1. Katoliški episkopat je razmotril vedno večje upadanje družinskega življenja ter je poslal svojim vernikom izčrpno spomenico o svetem zakonu, ki bo prebrana v vseh cerkvah. 2. Po proučevanju raznih šolskih knjig je katoliški episkopat ugotovil, da te šolske knjige mnogokrat vsebujejo zgodovinske, znanstvene in verske zablude. 3. Katoliški episkopat je prav tako proučil vprašanje razmerja nad številom nastavnikov na posameznih šolah in številom katoliških učencev. 4. Katoliški episkopat je razmotril tudi vsa druga vprašanja, ki zanimajo katol. Cerkev in storil potrebne sklepe.

d Akademski zveza za izpopolnitev ljubljanskega vseučilišča je imela oni dan občni zbor. Katoliški slovenski akademiki so dobili 505 glasov in so najmočnejša skupina, združeni nasprotniki, namreč: nacionalisti, ljutičevci, marksisti, komunisti, večina Bolgarov, poljski Židje, Črnogorci in Srbi, pa 620 glasov. Nasprotnikom katoliškega dijaštva in tudi katoliškega slovenskega naroda so dali večino tujci. Kako dolgo še?

d Dr. Stojadinovičeva vlada skrbi tudi za Hrvatsko. Železniško progo od Sušaka proti Zagrebu bodo elektrificirali. Dolgi predori na odseku od Sušaka do Škriljeva so povzročali potnikom zaradi dima silne nevarnosti. Zato so bili sestavljeni načrti, da se proga elektrificira, če že ne vsa, pa vsaj imenovani del. Stroški za napeljevo električnih vodov in za pogonske stroje bi znašali okrog 120 milij. din. Za izvedbo tega dela pa še najbolj zanima neka italijanska družba, ki je obenem predlagala, naj bi se zgradila žična vzpenjača od Sušaka na Trsat, ki bi veljala okrog 1 milijon 200.000 din. Kot poročajo, načrte za elek-

trifikacijo že proučujejo v prometnem ministstvu.

d Davščino na tujce je odpravilo mestno poglavarstvo v Karlovcu.

d Po podatkih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo zavarovanih v lanskem novembru 728.481 delavcev in delavk, od teh 543.330 moških in 185.151 žensk, kar pomeni, da se je število zavarovancev dvignilo v enem letu za 18.923. Še večji prirastek pa se vidi v primerjavi z letom 1936, ko je bilo zaposlenih 71.519 delovnih moči manj. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 24,15 din, a skupna vsota dnevnih mezd 439,9 milij. din. Skoraj 19.000 delovnih moči je bilo v novembru preteklega leta zaposlenih več, kakor v istem mesecu leta 1937.

d Hotelirji in gostilničarji so na svojem zadnjem sešanku sklenili, da bodo za najvišje cene postavili dosežanje cene, čeprav so se nekatera živila podražila za precejšnjo mero. Ta sklep je narekovala bojazan, da ne bi inozemstvo s svojimi nizkimi cenami utegnilo krepko konkurirati našim letoviščem. Tudi pri nas v Sloveniji se po raznih gostilnah goste naravnost odira. Košček kruha, ki ga zaračunajo 50 par, neredko še 10 par ni vreden. Pa ni nikogar, da bi temu in podobnemu odiranju napravil konec.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d Železniško ravnateljstvo v Ljubljani prosimo, naj si kdo od merodajnih gospodov ogleda tupačam osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane proti Litiji ob 18.10 zvečer. Gneča je taka, da se lahko pripeti huda nesreča, saj se morajo voziti celo šolski otroci pri odprtih vratih. Žraven pa je skoraj prazen vagon 2. razreda. Napravite red!

d Nekaj številčk iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji. Koncem leta 1937 je ostalo v bolnišnici 91 bolnikov, v teku leta 1938 je bilo sprejetih 2458 bolnikov, skupaj je bilo v lanskem letu oskrbovanih 2549 bolnikov. Na koncu leta jih so ostali v bolnišnici 104. —

BISTER konjski FLUID

je odlično sredstvo za vtiranje pri raznih poškodbah nog in kit, pri revmatizmu ter pri težkem delu.

Bistar prašek za konje prepreči mnogotere konjske bolezni, posebno pa nadohu.

MLEKIN

prašek je preizkušeno sredstvo za pomnožitev mleka pri kravah, dalje za pitanje in prebavo, da celo za pomiljšanje. Uspeh zagotovljen v 8 dneh.

Navodilo priloženo. Steklenica Bister fluida mala Din 10.—, velika Din 20.—, Bister prašek zavoj Din 10.—, Mlekin zavoj mali Din 10.—, veliki Din 16.—, poštnina od 8—10 Din.

Prodaja Drogerija Ivan Kant, Ljubljana-Rebotičnik

Ozdravljenih je bilo leta 1938 1814 (72,2)%, zboljanih 524 (21,43%), neozdravljenih 47 (1,92%), umrlo jih je 60 (2,45%). Oskrbovanih dni je bilo 41.694, povprečno je bil vsak bolnik oskrbovan 16 dni, povprečno dnevno število bolnikov je bilo 141. Bolnišnica razpolaga s 150 posteljami. V letu 1938 je bilo okrog 500 večjih operacij in nad 600 rentgenskih pregledov.

d Zgradba Poštne hranilnice v Belgradu je zares velikanska stavba, v kateri se nahaja poleg poslovnih prostorov Poštne hranilnice tudi ministrstvo za pošto, brzojav in telefon. Ta zgradba je stala skupno z zemljiščem 70,5 milij. din in je ena največjih zgradb v državi sploh. Za primerjavo navajamo, da je bilo v nebotičnikovo skupino v Ljubljani vloženih do konca leta 1937 44,5 milij. din, in si naši čitatelji, ki še niso bili v Belgradu, lahko predstavljajo, kako velikanska je nova palača Poštne hranilnice v Belgradu.

d Mariborski sodniki so preobremenjeni. Te dni izhajajo v časopisju razni letopisi o delovanju naših okrajnih sodišč v preteklem letu. Z zanimanjem jih berejo zlasti pravniki in pa ljudje, ki imajo dosti opravka s sodišči,

Kaj je s poglobitvijo ljubljanskega kolodvora

Pod pravkar navedenim naslovom piše glasilo slovenskih trgovcev tudi tole:

Casopisi poročajo, da so se dela za ureditev kolodvorov v Sarajevu, Skoplju in Belgradu že pričela. Modernizacija teh kolodvorov je zamišljena zelo na široko ter bo samo preureditev sarajevskega kolodvora veljala okoli 400 milijonov dinarjev. Modernizacija skopljanskega kolodvora bo še dražja, še vedno pa ne tako draga ko preureditev belgrajskega kolodvora.

Tudi o modernizaciji ljubljanskega kolodvora se je pri nas mnogo govorilo — pred dvema letoma.

Zdaj pa vse skupaj spi.

Ljubljana je dobila kolodvor še v času, ko se doli na jugu o železnicah niti še ni govorilo. Čeprav je bila Ljubljana že takrat

močno gospodarsko središče, vendar pa je jasno, da nekdanji kolodvor za sedanjost Ljubljano ne more zadostovati. Če kje, potem je treba preurediti kolodvor v Ljubljani.

Nikakor ne zavidamo Sarajevu ali Skoplju, če dobe še lepše kolodvore. Toda vse ob svojem času in vse po vrstnem redu. Ljubljanski kolodvor je najstarejši, ljubljanska železniška direkcija za železnico najbolj dobičkanosna, poleg tega ima ljubljanski kolodvor največ prometa, a tudi Ljubljana sama je še vedno močnejše gospodarsko središče ko Sarajevo ali Skoplje. Sami razlogi, ki jasno govorijo, da gre ljubljanskemu kolodvorskega vprašanju prvenstvo rešitve.

Kljub temu pa je baje za preureditev sarajevskega in skopljanskega kolodvora denar na razpolago, za preureditev ljubljanskega pa nikakor.

z največjim zanimanjem, a tudi z veliko jezo, pa jih zasledujejo sodniki mariborskega okrajnega sodišča. Saj je iz njih razvidno, da ima na primer sodnik mariborskega okrajnega sodišča v teku enega leta desetkrat toliko dela, kakor njegov tovariš, ki sodi kje v podeželskem trgu. To je vsekakor velika obremenitev, ki je dejstvo, da živi mariborski sodnik v mestu, nikakor ne odtehta.

d Štajerski lesni trgovci so se sestali 1. februarja v Mariboru. Razpravljali so zlasti o lesnem izvozu v Nemčijo in Madžarsko

d 44 let v ječi. V mariborski kaznilnici je umrl kaznjenec Tomaž Zorjan iz Salovecev. Odsedel bi moral 4 leta robije, na katero je bil obsojen zaradi tatvin in vlomov od mariborskega okrajnega sodišča, pa ga je smrt odrešila nadaljnje ječe. Mož je bil star 56 let. Postavil je svojevredstven rekord, kakor ga menda nima nihče v naših krajih: od 56 let svojega življenja jih je prebil nič manj kot 44 za zameženimi okni v raznih ječah. Ze v rani mladosti je zašel Zorjan na kriva pota. Prvič je bil obsojen na ječo, ko je bil star 12 let. Takrat se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Celju ter dobil 6 tednov zapora. Potem se je začelo njegovo romanje iz ječe v svobodo in takoj zopet v ječo. Presedel je v mnogih kaznilnicah in ječah, v bivši avstrijski državi svoja najlepša mladostna leta. Ko je prišlo do vojne, so ga poslali na fronto, pa je že po nekaj mesecih zopet romal v zapore. Med vojno je bil od vojaškega sodišča dvakrat zapredoma obsojen na 8 let ječe. Tudi po prevratu se ni poboljšal, padal je nazaj v svoje stare grehe ter je bil v zaporih kar doma. Bli je vsega skupaj obsojen 25krat. — Naj mu bo Gospod milostljiv sodnik!

d Belgrajski časnikar Knežević je stopil v samostan, kjer je dobil ime: oče Mitrofan.

d V Belgradu živahno zidajo. Lani je bilo v Belgradu sezidanih 441 novih poslopij, s približno 2000 novimi stanovanji. V nove stavbe je bilo lani vloženo 189.866.760 dinarjev. Od leta 1931 še ni bilo v Belgradu tako živahne stavbne dobe. V primeri z letom 1937 je bilo lani sezidanih 111 poslopij več, za kar je bilo porabljenih 61 milijonov din več. V 20 letih je dobil Belgrad 7347 novih stavb, ki imajo 25.396 stanovanj. Vrednost teh stavb znaša po prijavljenih plačilih gradbene takse 3.789 milijonov din. Dejanjska vrednost teh stavb pa je znatno večja, ker se pač za gradbeni davek pripravlja čim nižja vsota.

d 6000 Istranov živi v Zagrebu. V zadnjem času razmišljajo, da bi sezidali v Zagrebu »Istrski dom«.

d V Sloveniji je premalo poštnega osebja. V glasilu slovenskih trgovcev čitamo: Ne mine že skoraj dan, da ne bi iz tega ali onega kraja Slovenije prihajale pritožbe zaradi slabega poslovanja pošte, ker je na poštah premalo osebja. Zadnjih smo poročali o dveh takšnih pritožbah iz Brežic in Dolnje Lendave, sedaj prihaja enaka pritožba še iz Celja. 37 nameščenecv bi morala imeti pošto, ima pa jih samo 28. Posledica tega je, da zlasti zastaja dostava pošte, pa čeprav delajo nameščenici tudi čez uro. Nekateri prihajajo na pošto že ob 5 zjutraj, odhajajo pa ob 7 zvečer, a vendar še niso gotovi. In tudi ne morejo biti, ker je premalo osebja na

pošti. Tako imamo v Celju že dva okoliša, v katera prihaja pošta le še vsak tretji dan. Znova opozarjamo gg. poslance, da v proračunski razpravi zahtevajo večjo namestitvev poštnega osebja v Sloveniji!

d Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z nar. »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Org. reg. B. br. 3074/33

d Lepi denarci za tobak. Okrog 50 milijonov din dobe za svoj tobak Hercegovci. Lanska žetev je bila precej manjša kakor predlanska, vendar pa po kakovosti odličnejša. Povprečna odkupna cena za kilogram tobaka se suče okrog 15 din. Prav manjši pridelek je kriv, da bodo sadilci dobili letos precej manj kakor prej. Tudi je monopol-ska uprava izdala odlok, s katerim dovoljuje za letošnje leto le 128 milj. stebel, torej za 20 milj. manj kakor predlanskim.

d Za 200 milj. din vina in za 180 milijonov din tobaka je porabila lanska leto Slovenija.

d V cerkev pa le še hodi — krast namreč. V torek, 24. januarja, je zlobna roka s silo razbila nabiralnik, ki je postavljen v lični kapelici sv. Male Terezije v karmeličanski cerkvi na Selu pri Ljubljani. Nabiralnik je bil dobro zaprt in kakor se vidi na močni ograji, na kateri je bil na notranji strani pritrtjen, je imel vlomilec precej posla, preden je prišel do dinarjev, ki so jih po-božni častilci sv. Male Terezije darovali za njen oltar in za potrebe siromašne cerkve. Tat si je izbral za svoj posel čas, ko prihaja najmanj ljudi v cerkev. Verjetno, da sta bila dva, ker drugače bi bilo opravilo le prenevarno. Plen ni bil velik. A siromašna cerkvi-ca, ki razen darov, nabranih v nabiralniku pri oltarju svete Male Terezije, nima nobenih drugih dohodkov, težko pogreša vsak dinar.

d Mesečno delo ljubljanskega reševalne-ga avta. Kako zelo je bil potreben reševalni avto, ki so ga dobili ljubljanski reševalci lani, se je posebno izkazalo letos, ko se ne-verjetno pogosto vrše reševalne vožnje. Samo meseca januarja je reševalni avto prepe-ljal okoli 400 bolnikov po večini v bolnišnico ali pa na dom.

d 14 dni bo sedel in plačati bo moral 3656 din odškodnine, ker je že 8. decembra preteklega leta na shodu v Moravčah polival

Jeli potrebno

neprestano opozarjati na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah! Pač, kajti vedno znova se pojavljajo palvorbe z nakano, okristiti se s sveč-lovnim slovesom Aspirin tablet.

ASPIRIN

TABLETE

Org. reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

pristaše JRZ z žvepleno kislino. Obsojenec je Lovrač Ivan.

d Pokojninski zavod v Ljubljani je kupil del nunskega vrta v Ljubljani ter bo tu sezidal pet velikih hiš s 65 manjšimi stanovanji. Hiše bodo veljale 12 milijonov din.

d Na trgu s ribami v Dalmaciji so precej padle cene zaradi velike množine neprodanih rib. V Ljubljani se padeč cen še ne občuti.

d Nova uprava Delavske zbornice v Sarajevu je v rokah Jugorasa.

d Poljski Sokol je tožil g. kaplana Matijo Lamovška, češ da je nastopal pred učenci v šoli tako in tako proti Sokolu. Te dni je bila obravnava pred ljubljanskim sodiščem. G. ka-tehet je bil v polnem obsegu od obtožbe oproščen. Da je g. katehet učence karal, ker niso šli v nedeljo k maši, je vršil samo svojo dolžnost kot vzgojitelj mladine, je dejal g. sodnik.

d Trošarina na jabolčnik. Na proračunski seji občinskega odbora v Vojniku pri Celju so znižali trošarino na jabolčnik od 20.000 kot je bila lani na 8000 din. Delavski zastopniki so namreč mnenja, da jabolčnik kot pijača do-

Slovenska dekleta v Zagrebu

V Zagrebu živi prav mnogo Slovencev, ki so nameščeni po raznih zasebnih in državnih službah. Zlasti številno pa so zastopane slovenske služkinje, ki dosega jo kar 40 odstotkov od skupnega števila vseh zagrebških služkinj. To je dokaz, da so slovenske služkinje pri zagrebških družinah prav posebno v čast. Prav nič čudnega ne predstavlja to dejstvo, saj je splošno znano, da so naše služkinje v službi izredno vestne, natančne, skrbne in snažne. Vsak gospodar in vsaka gospodinja pa imata rada posle, ki se odlikujejo s temi lepimi lastnostmi, saj vesta, da bosta imela v hiši red in čistost in da se bosta na svojo služkinjo lahko zanesla, ker je vestna. Pred našimi služkinjami ni treba vsake reči zaklepati, gospodar jo lahko pusti kar nezaklenjeno, saj ve, da se posel ne bo spozabil, da bi jo izmaknil. Zato je tudi razumljivo ve-

liko povpraševanje po slovenskih služkinjah, ki so v Zagrebu zelo cenjena in upoštevana delovna moč v hiši. Razumljivo je, da s takimi posli tudi gospodar ne more biti tako čezmerno strog ali pa surov kakor je marsikak gospodar rad do manj izobraženih in nevednih služkinj. Poslodajalec se dobro zaveda, da je dobra služkinja pri hiši res skoraj nenadomestljivo dragocena moč, s katero mora ravnati lepo, če jo hoče kaj dolgo obdržati. Povpraševanje za dobrimi in vestnimi služkinjami pa je veliko. Tako, da kaka služkinja, ki ji v tej ali oni družini ni všeč, kmalu lahko dobi zaposlitev pri drugi boljši.

Zahtevajte v vseh javnih lokalitah najboljši dnevnik »SLOVENE«!

VINA

prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Delavci v vinogradu Gospodovem

Zemlja, na kateri živimo, ni kraj veselja in miru, marveč je kraj dela in skrbi. Vinograd je in mi smo delavci v njem. Ze preega človeka je Bog postavil v raj, da ga obdeluje, in srčno pismo pristavlja, da zato, da bi bil Adam zgled vsem svojim potomcem.

Pa je važno telesno delo, je tem bolj važno delo za dušo, kajti ta bo živela rekoč: Maj. V to delo nas predsema klite Bog in nikogar ni, ki bi se mogel izgovarjati: Nihče nas ni najel. Bog prihaja vsako ura, ne čaka, da bi se delavci ponujali, sam prihaja in vabi: Pojdite tudi vi v moj vinograd!

V vinogradu so različna dela: delavci morajo kopati, trebiti, saditi, prerezovati itd. Tudi vinogradi naših duš dajo dosti dela in opravila. Treba je kopati, t. j. vest skrbno izprazniti; treba je rezati iz starejšega srca korenine hudega poželenja in grešnih razred; treba je v njem nasaditi lepih rož krščanskih čednosti; in kakor se trse h kolčem pritezuje, da riharji mladik ne polomijo, tako je treba čednosti krepiti z molitvijo, z božjo besedo in dobrimi deli.

In te vestno vršimo delo v vinogradu Gospodovem, nas bo Bog enkrat poklical na platilo. Sprejel nas bo za svoje otroke, ki naj uživajo ljubezen nebeskega Očeta rekoč: Maj.

Pojdimo torej z veseljem v vinograd Gospodov!

lavcev ne sme biti tako hudo obdavčena. Tako se je znižala trošarina pri litru od 50 na 25 par. Ali se bo sedaj jabolčnik res pocenil?

d Skoraj 18 milj. din. znaša proračun celjske mestne občine za l. 1939-40.

d Najcenejši katoliški dnevnik »Slovenski dom« je pričel s ponedeljkom, 23. jan. 1939 začel izhajati ob ponedeljskih zjutraj, namesto »Ponedeljskega Slovenca«. Druge dneve bo izšel »Slovenski dom« kot doslej, namreč vsak dan okrog poldne. Pet dinarjev je doslej veljal »Ponedeljski Slovenec«. Če še 7 din na mesec priloži, boš odslej dobival »Slovenski dom« vsak dan — razen nedelje. Torej, naroči ga!

d Mladeniči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osovoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložite službo v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Nalezljivo vnetje možganov se je pojavilo med dijaki meščanske šole v Subotici. Nedavno je umrl en dijak, kmalu za njim pa je zbolel še drugi. Zdravniki so takoj odredili, da se mora šola zapreti, nakar so pregledali vse ostale dijake. Da preprečijo nadaljnje širjenje bolezni, bodo šolo temeljito razkužili.

d Ljubljanski gostilničarji so te dni zborovali v ljubljanski kolodvorski gostilni. Sprejeli so zahteve, ki terjajo odpravo ah vsaj znižanje hotelske davštine, popolno odpravo sodne davštine na potrošnje, zboljšanje dohodnega načina zaračunavanja vodarine v pri-

log gostilničarjem, nujno potrebo nadzorstvo jedi (zelo važno!), ustanovitev posebnega urada, ki bi nadzoroval kakovost vin (najbolj važno), odpravo nočnega točenja pijače na velesojmu, primerno zastopstvo v mestnem svetu, pocenitev električnega toka za gostilničarje pomoči in zboljšanje določb uredbe o turističnih krajih.

d Nad 62 milijonov dinarjev znaša proračun mestne občine mariborske.

d S pravicami Madžarov pri nas in pravicami naših manjšin na Madžarskem se je bavil oni dan občinski odbor v Subotici, v katerega je bilo imenovanih več novih odbornikov, med njimi tudi toliko pripadnikov madžarske manjšine, kolikor ji pripada. Zastopnik Madžarov dr. Strelčki je sicer pohvalil dobro voljo domačih čimteljev, vendar pa je zahteval še nadaljnje pravice za madžarsko manjšino. Na te besede pa se je oglašil neki drugi občinski odbornik in povedal tale navet voditeljem madžarske manjšine: pravice, ki jih imajo pri nas Madžari, niso v skladu z beraskimi določbami, ki so jih deležni naši bratje na Madžarskem. Dobro bi vsekakor bilo, če bi tudi Budimpešta pokazala vsaj toliko dobre volje kakor Belgrad. Našim manjšinam mora Madžarska dati prav točno iste pravice, kako jih daje naša država Madžarom. Na te besede pa zastopnik Madžarov ni odgovoril.

d V dolini šentflorjanski je vedno kaj narobe. Vse jugoslovanske sladkorne tovarne so proizvedle lani komaj 7200 vagonov sladkorja, med tem ko se ga porabi običajno do 8800 vagonov. Verjetno je, da bo zaradi pomanjkanja domačega sladkorja poraba nekoliko padla, kljub temu pa bo treba v tujini kupiti kakih 1200 vagonov. Nastaja pri tem vprašanje, kje bomo kupili sladkor in kdo bo ta nakup izvršil. Najbolj je verjetno, da bomo morali kupiti na tujem neočiščen sladkor, ker je mnogo cenejši, in bi ga domače tovarne potem očistile. Uvoz očiščenega sladkorja ni prikladen, ker bi bile cene previsoke. Lastnike sladkornih tovarn zanima vprašanje, kdo izmed njih bo dobil pravico sladkor nakupiti.

In to so vzgojitelji naroda!

V zadnjem »Slovenskem delavcu« čitamo pod naslovom »Akademskim ženam o slovenskem občestvu« tudi tole:

Učiteljica A. V. je izdala knjigo »Spol in usodac«. V njej se zavzema za skupinski paritveni zakon. Kaj je to, nam ni treba razlagati. Ruši z njo temelje krščanske družbe. Duh, ki veje iz nje, pomeni smrt zakonske in predzakonske čistosti. Razdira temelje družinske sreče in zdrave narodne rasti.

Družino samo pokopava. Posredno, vsaj po duhu, je v službi komunizma. Mi istovestimo z »Stražo v viharju« katoliške krščanske osnove na temeljne osnove slovenske samobitnosti in smatramo za rušilce našega narodnega občestva vsakogar, kdor jih hoče podirati. Slovenski narod je kot narod kljuboval vsem viharjem stoletij le, v kolikor in kjer je bil zadosti trdno strnjen s katolicizmom in z njegovim svet in pravni red ohranujočim naukom. Za odpad od slovenskega občestva je bil zmerom potreben popreje propad strogo dosledne krščanske nravi. To smo opazovali na narodnih mejah, to je tudi zadnji in poglaviti nagib vsemu tistemu razpoloženju, v

ga očistiti in prodati; kajti pri nas je sedem tovarn, a potrebna količina 1200 vagonov bi zaposlila le eno tovarno. Čim bo začel v naše državo prihajati tuji sladkor, se bodo takoj povzdale cene sladkorni repi in s tem povečala tudi ploskev, posajena s to repo. Velike državne trošarine na sladkor so bile krive, da so tovarnarji nudili za sladkorno repo pretnizke odkupne cene, zaradi česar kmetovalci tudi niso imeli veselja, da bi to rastlino bolj pridno sadili.

d Bogata siromakinja. Kar 85.000 din je zapustila revna starka Marija Hladnik iz Darugarja. Zenica je kljub svojim visokim letom živela od sile skromno, prav za prav skopuško. Ničesar si ni privoščila, kaj se da bi z denarjem kaj kupila. Večinoma si je izprosila jestvine od dobrih ljudi. Pred nekaj dnevi pa ji je nagloma prišlo slabo in že po nekaj urah se je poslovila od tega sveta. Njen stanodajalec je šel poklicat notarja, da je popisal vso njeno zapuščino. Vsi pa so bili presenečeni, ko je notar našel v majem zaboju srebrnih kovancev za 50.000 din, med perilom pa še 35 tisočakov. Poleg tega pa so odkrili še za več tisoč dragocenega nakita. Teh dobrot se bodo sedaj namesto skopuške starke veselili srečni dediči.

d Občni zbor Krščanskega ženskega društva, ki je bil te dni v Ljubljani, je pokazal odlično in požrtvovalno delo ter uspehe naših šolanskih žena.

d Več kmetijskih šol, tako je prav. Pomanjkanje kmetijskih šol se močno občuti v naši državi. Strokovnjaki ugotavljajo, da naša država kljub svojemu poljedelskemu značaju kmalu ne bo mogla več preživiti vsega prebi-

katerem se rodijo naši narodni izkoreninjeni kot nasprotje katoliške narodne celote slovenskega narodnega občestva.

Zato smatramo za največji zločin med katoliškim narodom širiti protikatoliške nepravne nauke in poudarjamo, da jih nikoli zadosti trdo obsoditi ne moremo.

Za nas je postranskega pomena, kdo take nauke širi. Je to lahko na zunaj lepa gospodična, je lahko v strasteh osiveli dedec. Narod ima za tiste »gospodičnce«, ki tako živijo, kot uči in propagira Angela Vodetova, svoj krepki izraz, ki namah izloči še tako stasilo deklet kot nevedno iz občestva poštenih deklet. Narod obsodi tako z enim udarcem zgrešeno življenje in obenem človeka s skupinskimi paritvenimi nagoni. Ali veste, kako narod pravi takih gospodom in »gospodičnam«, pa še novodobnim gospem, pa če bi bili tudi iz akademskih krogov? Mislimo, da veste. Če ne veste, pojdite in pogledajte Pleteršnikov slovar... Drugo pa je: Kako je mogoče, da puhle razprave, ki pa vendarle ogrožajo srce in obstoj slovenskega naroda, pri nas še vedno lahko zagledajo luč sveta?

Rešitev Slovencev in Hrvatov je v pravem katoliškem življenju

Hrvatsko časopisje te dni naglašja, da je na Hrvaškem v nekaterih deželah vedno manj rostev in da hrvaški živelj v tistih krajih izumira, na njegovo mesto pa prihajajo tujci. Tako je v Banatu, v Sremu in v Slavoniji. Listi naglašajo, da so ti kraji najbogatejši, kar dokazuje, da je nazadovanje porodov kriva podajajoča morala, ne pa revščina. Otrok ni tam, kjer je vsega drugega dovolj, pač pa je otrok dovolj tam, kjer so ljudje revni in poštenj. Zato hrvaški listi kličejo, naj se nihče ne trka več na hrvaške prsi, češ jaz sem

Hrvat, če pa pospešuje propadanje porodov, kar je smrt hrvaškega naroda. In te smrti ga ne bo rešilo nobeno politično delo. Treba je začeti krščansko živeti, pa bo rešen tudi hrvaški narod. — To so misli, ki smo jih povzeli iz hrvaških listov raznih struj, ki pa vsi naglašajo, da je katoliška vera tudi v tem oziru rešitev Hrvatov. In če tako mislijo Hrvati, ki jih je več kot nas, kaj pa naj zapišemo mi Slovenci? Rešitev Slovencev je v zvestem katoliškem življenju!

valstva. Zato je potrebno, da se obdelovanje zemlje modernizira po zgledu drugih držav najprej s povečanjem števila kmetijskih šol, ki naj ljudi nauče uspešnega dela. Naša država premore v vsem 35 kmetijskih šol, v katere pa se vsako leto prijavi preveliko število kmečkih sinov, da jih morajo okrog tri četrtnice poslati domov. V tem oziru nas močno prekaša Bolgarija, ki ima kar 160 kmetijskih šol, pa ima skoraj dvakrat manj prebivalcev. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da je pri nas vse preveč srednjih šol, premalo pa kmetijskih. Treba je ustvariti vse predpogoje, da bo zemlja obrodila obilneje in bo s tem kmečki naraščaj priklopala nase. V prvi vrsti pa so to kmetijske šole, ker imajo ljudske šole pač drug namen.

d Na sejmu v Ljubljani dne 23. januarja so dosegle kože posameznih živali naslednje cene: lisice (poljske) 100 din, lisice (gorske) 140 din, lisice (posebni komadi) 180 din, kune zlatice 1000 do 1320 din, kune belice 550 do 600 din, dihurji 80 do 110 din, vidre 320 do 400 din, zajci (zimski) 7 din, srne (zimski) 9 din, letne 16 din, jeleni 40 din, damjaki 15 din, jazbeci 70 do 76 din, divje svinje 10 din, divje mačke 50 din, pižmovke (bisam) 25 din. — Prihodnja dražba bo 6. marca 1939.

d Pomlajevanje še nima zakonite podlage. Znani pomlajevalni primer v Novem Sadu, v katerega sta zapletena zdravnik dr. Uzela in dr. Kolesnikov, se bo spet obravnaval pred tamskajšnjim sodiščem. Pred dvema letoma sta imenovana zdravnik operirala nekoga belgrajskega bogataša po znanem načinu pariškega zdravnika Voronova hoteli ga, s prenosom nekaterih žlez iz mladega človeka, pomladiti. Delavec Rade Marič je na prigrvarjanje zdravnikov dal svoje žleze za denarno nagrado na razpolago. Baje se je operacija takrat posrečila, ni se pa mogel uspeh jasno ugotoviti, ker zdravnik imena svojega starega bolnika ništa hotela izdati. Kasneje pa je Rade Marič vložil tožbo proti obema zdravnikom, češ da sta ga z odvzemom važne življenjske žile onesposobila za nadaljnje življenje. Prvostopno sodišče je zdravnika oprostilo, vendar je prizivno sodišče sodbo razveljavilo, ker se niso strinjala mnenja strokovnjakov o posledicah operacije na delavcu. Končno strokovno mnenje bo izrekel vrhovni zdravstveni svet. V skladu s njegovim izrekom se bo glasila tudi razsodba prizivnega sodišča.

d Za naše mlinarje in žagarje. Gradbeni minister Stoševič je svoj čas izdal naredbo, ki je posestnikom podeželskih mlinov in žag v občutno škodo. S to naredbo je bilo namreč

odrejeno, da morajo plačati: a) Mlinarji od vsakega mlinkega kamna letno 30 din; od vsake mlinke stope letno 10 din; b) Žagarji pa plačajo od vsake kline (rezila) letno 30 din. Združenje mlinarjev in žagarjev v Kranju je sestavilo v tem pogledu obširno spomenico, ki jo poslalo sedanjemu ministru za gradbe dr. Mihi Kreku s prošnjo, da naredbo o plačevanju tega davka vsaj omili, če se že ne more popolnoma ukiniti. Spomenico so prejeli tudi vsi narodni poslanci naše Gorenjske ter Kmetijska zbornica v Ljubljani. Upamo, da bo prizadevanje našlo razumevanje pri merodajnih in da bo naš minister dr. Krek z njemu lastno uvidevnostjo ublažil težki gospodarski položaj našega kmečkega mlinarja in žagarja.

d Maloprodajalec soli lahko zaračunajo poslej za papirnato vrečko po 25 par.

d Naše čitatelje opozarjamo na današnji oglas tvornice čevljev »Pekoc«.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Nepoboljšljivim v vednost. V Železni Kaplji, tik za našo državno mejo v sosedni državi, je bil nekdanj župan Franc Haderlap. Ko so bili leta 1934. znani neredi — požig sodne palače na Dunaju — jo je ta župan potegnil v Rusijo. Pred tedni pa se je vrnil ves poboljšan in spokorjen. Imel je silno težke čase. Sedaj pravi, da bo pisal brošure o komunističnem »raju«, v katerem je dovolj stradanja in težav. Če dobimo te brošure, bomo priobčili njih vsebino, da bi se ob njej naslajali vsi oni, ki mislijo, da se jim pri nas dela kaka krivica.

p Pred šestimi leti. Pred šestimi leti, dne 28. januarja, je bil od tedanjih oblastnikov, ki so strahovali Slovenijo in Slovence ter uničevali državno misel v prebivalstvu, prijet dr. Korošec kot voditelj slovenskega naroda ter

Toliko dalj časa bo trpelo perilo

če vzameš vedno
SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO
in zanaškanje žensko hvalo

odveden v pregnanstvo, kjer je moral ostati več ko 20 mesecev. Takrat, ko je bilo tako hudo in ko je bilo razglašeno, da je državi nevarno, kdor pravi, da je Slovenec, se je videlo, kako globoko ljubezen in zvestoba ima slovensko ljudstvo za svoj narod in za svojega voditelja. Potrebno je, da se te dni spominjamo, kako so takrat zaradi svoje zvestobe slovenskemu narodu morali poleg dr. Korošca iti v prisilno pregnanstvo daleč od svojih tudi sedanj ban dr. Marko Natlačen, sedanji senator dr. Franc Kulovec in sedanji poslanec dr. Tone Ogrizek. V tistih težkih časih, ko je bilo prepovedano slovensko misliti, so po slovenskih vernih hišah začeli moliti za slovenski narod in za svojega voditelja. Prav je, da danes mislimo na to in da še naprej kličemo na pomoč božji blagoslov, ker časi so resni.

p Naša država in Zidje. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je dal dopisniku časopisa »Petit Parisien« izjavo o stališču jugoslovanske vlade do židovskega vprašanja. Dejal je, da ni v Jugoslaviji protizidovstva. 80.000 jugoslovanskih židov ima popolno enakopravnost z drugimi državljani. Ne more pa Jugoslavija sprejemati novih beguncev, ker je imela do sedaj že velike izdatke z ruskimi begunci. Tudi ne more dopustiti, da bi se začasni, samo za prehodna potovanja skozi Jugoslavijo dani vizumi, zlorabljali v sredstva za trajno bivanje v Jugoslaviji.

p Ob drugi obletnici sporazuma večnega prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo

Klic katoliške dijaške mladine

Zadnja »Straža v viharju« piše pod naslovom »Slovensko dijaštvo v katakombah« tudi sledeče:

»Slovenska katoliška mladina še ni prosta okovov. Še vedno nimamo možnosti organizacij. Ne moremo razumeti, da se za nas nihče ne briga. Ali mislite, da lahko prenašamo ta okov, ki nas veže, to sramoto, ki nas mori? Ali smo tako brezpomembni, tako malo vredni? Kako vendar pridemo do tega, da smo druge vrste državljani, z manjšimi pravicami pa z enakimi, če ne še z večjimi dolž-

nostmi kot naši nasprotniki? Ne razumemo, kdo nam zastavlja pot. Narod? Narod smo mi! Iz njega smo izšli in skupni so naši cilji. Mi hočemo svobodno pot! Ni ga, ki bi nas še nadalje ustavljal. Nas ni deset ali petdeset. Stotine in stotine slovenskih katoliških dijakov zahteva to. Zajeti hočemo še tiste, ki tavajo v negotovosti, zapeljani od naših nasprotnikov, ki imajo vso svobodo, da lahko svoj krivi nauk oznanjajo. Ničesar nemogočega ne zahtevamo. Hočemo le pravico in enakopravnost. — Opomba »Domoljubovca«: Zgodí se!

piše »Trgovski« listi tudi sledeče: »Mnogo bolj ko pred dvema letoma je čim ožje sodelovanje obeh držav potrebno in če kdaj, ima danes trdno podlago bolgarsko-jugoslovansko bratstvo. Bila bi velika napaka, če bi še nadalje odlašali s praktičnim izvajanjem tega bratstva. Ko se vse združuje v razne zveze, bodimo eno vsaj mi, ki smo si tako blizu, da moremo reči, da smo eno po krvi in jeziku. Tem bolj, ker nas skupne koristi vežejo že davno.

p Pristaši bivše Hrvatske seljaške stranke iz vasi Koritna pri Osijeku so prestopili te dni v JRZ. Njihovi zastopniki so se zglasili v tajništvu JRZ in prosili za vstop v stranko. Svoj korak so utemeljevali s spoznanjem, da so 11. decembra glasovali za dr. Mačka v prepričanju, da bo po vsej volji hrvatskega naroda usmeril delo v boljšo smer. Ker pa so se v svojih pričakovanih prevarali, so sklenili stopiti v JRZ, ker se jim zdi, da je gospodarska politika vlade taka, da edina utegne koristiti tudi gospodarskemu izboljšanju v hrvatski vasi. — Vendar preskok, čeprav vemo, da ena lastovka še ni znanika pomladi.

NESREČE

n Vlak je zavozil v ogromen plaz zemlje. Ono nedeljo zjutraj se je med postajama Ozalj in Kamenje pri Karlovcu tik postajališča Zaluha pripetila huda železniška nesreča, katere žrtev je bil vlak, ki pride iz Karlovca v Ljubljano navadno ob 8.33. Vlak je pomeči odpeljal iz Ozalja ob 4.45, ob 4.55 pa se je blizu km 21.3 pripetila nesreča. Vlak je namreč zavozil v ogromen plaz zemlje, ki je malo prej zagrmel na železniško progo. Strojevodje seveda ni mogel vedeti za to ogromno prometno oviro ter je zavozil v plaz. Lokomotiva je vozila še kakšnih 30—40 m v gmoč zemlje, skaklova in presti, dokler se ni izfrila, z njo pa tudi vsi vagoni. Kakor po žužku pa se ni pripetilo nobenemu potniku nič in tudi ne železniškemu osebju. Pač pa je znatna škoda na lokomotivi in na vagonih, ker bodo popravila mnogo veljala.

n Ko je prala perilo je padla v Krko in utonila Bele Marija iz Straže pri Novem mestu. Najbrž ji je postalo slabo.

n Gospodarsko poslopje je pogorelo županu Francu Kokaču v Kresnicah.

n Zopet prometja. Oni ponedeljek okrog poldneva je privozil tovorni avto, last nekega podjetnika iz Kranja, v smeri iz Mengša proti Radomlju. Preden pa je prevozil čez most, so se zaradi teže pričele pod avtom lomiti mostnice. Prednji del avtomobila je še srečno dosegel cesto, toda zadnji del je obvisel med nosilci mostu. Avto je vozil hmeljeve in je s tovorom vred tehtal približno 8 ton. To je tudi povzročilo nezgodo. Na mestu je bil takoj službujoči banovinski cestar, ki je s pomočjo bližnjih sosedov premenjal mostnice in je bil most v 4 urah zopet sposoben za promet. Škoda na avtomobilu se ceni 10.000 do 12.000 dinarjev. Sreča v nesreči je bila, da je bila Bistrica kljub dolgemu deževju običajna in so se tako reševalna dela vršila brezhibno.

n Volja nadloga. Te dni se v vasi Krezluku pri Jajcu navalili volkovi na hlev posestnika Vrance. Vdrti so vrata in v hlevu poklali sedem ovac in mlado kravo. Kmet je poklical na pomoč gozdnega čuvaja, ki je nekajkrat ustrelil in tako pregnal volkove. To že šestič, da so se volkovi pojavili v tej vasi.

n Z nežem nad zdravnika, ki mu je hotel ohraniti življenje. Delavec Josip Lacković iz Novega Sada se je zaljubil. Ko pa ni bil pri dekletu uslišan, je natresel v kavo strup in ga izpil. Začel se je zvijati od bolečin, nakar so ga domači dali prepeljati v bolnišnico. Zdravnik je ravno pripravil orodje, da bi mu izpral želodec, ko se je Lacković nenadoma prebudil iz nezavesti in začel kričati, da nikomur ne pusti, da bi mu onemogočil trdni sklep, da hoče umreti. Ker se zdravnik za te besede ni zmenil, je Lacković iz žepa potegnil

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

nož in začel z njim divje mahati naokrog. — Zdravnik in bolniške sestre so se ga komaj obranile. Brž so morali poklicati policaja, da ga je ukrotil. Izprali so mu nato želodec, a policaj ga je odpeljal v zapor, kjer ga bodo obtožili za poskus umora. Tako bo moral na zemlji pretočiti še nekaj solz, preden bo v drugo sklenil račun nad svojim življenjem.

n Podganja nadloga razburja zadnje tedne meščane v Sisku. V vseh kleteh in skladiščih, koder je kaj hrane za glodalce, je toliko tega zaroda, da so bili zaman vsi poskusi z zastrupljanjem ali uničevanjem z drugimi načini. Najbolj prostrano kolišče podganje zalege je v rečnem pristanišču, odkoder se širi v mesto. Ni je hiše, ki bi ne imela podgan v kleteh ali v podstrešju. Zato meščani zahtevajo, da mesto začne z odločnimi in temeljitimi poskusi, da se podganji rod za nekaj let uniči.

n Ni pomislil na posledice. Ker mu je poginila svinja, si je hotel končati življenje delavec Stevan Ubory iz Stare Kaniže. Moč si je z bornimi zaslužki in prihranki pred meseci kupil svinjo in jo hotel zrediti. Čez dober mesec bi jo že zaklal in tako pripravil svoj bedni družini skromen priboljšek. Pa je svinja zbolela in poginila. Obupan si je delavec prerezal žile na rokah in bi umrl, če ga ne bi praviččasno našla žena in poklicala zdravnika. Z njegovo pomočjo je bilo Uboryju rešeno življenje.

NOVI GROBOVI

n Sedaj vi narodom ste strah, strah tudi vas bo zmel. V Starem Pazinu v Istri je 15. januarja odšel k Gospodu po večno plačilo narodno zavedni hrvatski duhovnik mons. Štefan Kropek. — V Zabnici je mirno v Gospodu zaspala Helena Porenta, mati g. župnika na Vačah. — V Grabovem je po kratki boleznj zatisnil na veke svoje oči trgovec in posestnik Anton Rutar. — V daljnem Jeruzalemu je umrl frančiškanski redovnik fr. Tomaž Perovšek. — V Strugah na Dolenjskem je na veke zatisnil oči posestnik Viktor Bravič. Pri Sv. Andražu v Slov. goricah so djali k večnemu počitku bogosloven IV. letnika v Mariboru g. Franca Papsta. — V Stopercih so položili v grob župnika g. Alojzija Pichlerja. — V Rimanju pri Trstu je umrl dolgoletni cerkovnik Miha Kurel. — V Laporju je odšla v večnost Ana Pivec. V Mariboru so spremili k večnemu počitku uradnico gen. dir. drž. železnice v Beogradu Rušo Mikl. — V Ljubljani so umrli: strojni mizar Anton Fritz, upokojenec tobačne tovarne Tomaž Selškar, zasebnica Kristina Müller roj. Mišič in Alojzij Virant. — Daj jim, Gospod, večni mir in pokoj!

Enake skrbi dveh narodov za samoohranitev

Podpredsednik češkoslovaške vlade minister K. Sidor, znani borec za svobodo slovaškega naroda in vrhovni poveljnik Hlinkove garde, je poslal te dni za »Slovenec« posebno izjavo. Tam čitamo med drugim tudi sledeče:

Pred slovaško skupščino bo prišlo tino tega, kar se ima podreti ali pa spremeniti. Še več pa bo tega, kar se naj pokliče v življenje. Spremeniti in podreti mora slovaški parlament vse to, zakone in ukaze, katere je sklepal naš 20 let praški parlament velikokrat proti volji slovaškega naroda. V praškem parlamentu je bila vedno češka večina, ki je s svojo naravno večino vedno težila k dobremu za svoj lastni narod ter je čisto nastopala ob spremstva nekoliko s stanovskim ali razrednim sovraštvom zaslepijenih Slovačev proti koristim slovaškega naroda. Temu so pravili »demokracija«, to je — vlada večine, toda v tej vladni večini so se vedno bolj pokopavale nade slovaškega naroda.

Sicer majhen, toda življenja zmožen slovaški narod je izkoristil evropski pretres oktobra lanskega leta ter vrgel raz sebe vse vezi, s katerimi so posamezniki bili zvezani. Postal je svobodni narod ter je pri volitvah dne

18. decembra dal s 95% vseh glasov svojo usodo v roke nigr. dr. Jozefu Tisu. Katoliški duhovnik, dekan v Banovicah, je stopil na čelo zedinjene Slovaške kot predsednik prve slovaške vlade, ki je dolžna s pomočjo parlamenta ustvariti lepšo bodočnost za vse Slovače. Naloge, ki stoje pred slovaškim parlamentom, so velike, toda z odločnostjo bo mogoče urediti težke dostopno Slovaško, katere ozemlje je bilo skoraj za tretjino zmanjšano. Meje Slovaške krvave, toda v njih okviru se ves narod pripravlja na boljšo življenje, ki leži v veliki meri ves v njegovih rokah.

Te vrstice o pomenu slovaškega parlamenta pišem za »Slovenec« zato, da bi izrazil ljubezen, ki že od davno goji naš slovaški narod do slovenskega naroda. Ime naše je skoraj enako, skupna vera je rimsko-katoliška, pa tudi skrbi za samoohranitev so pri obeh narodih enake. Skupno tudi moramo verovati, da usoda naroda vodi Bog ter da ne da poginiti tem narodom, ki se zaupajo Njegovim rokam. Morejo priti hudi časi, pa za njimi tudi radostni, kajti vse to je potrebno v življenju naroda, da bi mogel preizkusiti svojo življenjsko moč.

V boj za naše časopisje!

RAZGLED PO SVETU

Strašen potres v Ameriki

Velik potres, kakor jih malo pozna svetovna zgodovina, je bil zvečer 24. januarja 1939 v republiki Čile. Prve uradne vesti potrjujejo, da bo poteklo še nekaj tednov, predno bo mogoče točno ugotoviti število ljudskih žrtev in materialno škodo, ki jo je povzročil ta potres. Prostor od nad 1400 km južno od Valparaísa je najbolj uničen. Mesta Chillan, Talca in Concepcion so povsem v razvalinah. V mestu Chillan so le štiri hiše ostale na temelju, vendar pa so tudi te zelo poškodovane. Prav tako so strašno trpela mesta Parí, Querihue, San Carlos in Los Angeles. V nekaterih večjih mestih divjajo hudi požari. Mrtvece pokopujejo kar skupaj v na hitro skopane grobove. V San Rosendu je ubitih okoli 2000 oseb, več 100 jih je še vedno pod ruševinami. Na lice mesta so poslali tudi tehnične čete, ki pomagajo delavcem.

Urednik »United Press«, ki se je podal v Chillan, piše, da je vse mesto en sam kup ruševin. Mesto se je podrlo ob prvem sunku potresa. Podrlo se je tudi gledališče, v katerem je bila predstava in je bilo ubitih okoli 200 gledalcev, ki se niso mogli hitro rešiti. Isto se je zgodilo v kinematografu, kjer je tudi ostalo več sto mrtvih. Pehotna vojašnica je kup podrtja. Tudi katedrala se je zrušila in o palači pošte in telegrafa ni skoraj več sledu. Iz ruševin so švigali plameni na več krajih. Zdaj so postavili okoli mesta šotore za silo, kakor tudi bolniške barake.

Mesto Bulnes je povsem prazneno z zemljo in potres ni nikomur prizanesel. Potniki, ki prihajajo iz tega področja, pripovedujejo, da leži na cestah na stotine otroških trupel. Občina je izdala nalog, da se takoj prešle ljudstvo in da se ugotovi točno število žrtev.

Brez strehe je več stotisoč ljudi, ki jim ne grozi samo lakota, ampak tudi kužne bolezni. Zato je oblast poslala v prizadete pokrajine več sto zdravnikov in bolniških strožnikov, medtem ko po progi hiti vlak za vlakom z živcem, zdravili in obleko. Ranjenih in pogrešanih je nad 60.000 ljudi. Točne

številk bodo znane šele, ko bodo vzpostavljene zveze z najbolj oddaljenimi kraji, ki jih je prizadel potres.

Oblasti so odredile izpraznitev velike luke Concepcion. Ceste v tem mestu niso uporabne za redni promet, ker so vse zasute z razvalinami, po nekod pa zijajo takšne razpoke, da ni mogoče cest uporabiti za vožnjo. Večji del prometa se sedaj razvija na morju in v zraku. Ljudstvo se boji, da se potres ne bi ponovil. Oblast je proglasila obsedno stanje nad vsem področjem. Na stotine zdravnikov in bolničark je bilo poslanih v potresno področje in nudilo prvo pomoč ranjencem in umirajočim. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da preprečijo razširjenje raznih bolezni.

Italijanski časopisi poročajo, da število mrtvih samo v mestu Concepcionu znaša 20.000. Polovica mesta je popolnoma porušena. Apostolski nuncij Lombardo je prispel med prvimi na kraj nesreče ter delil med prebivalstvo podporo. Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je poslal istotako podporo čilski vladi za ponesrečence.

Ljudje so bežali na njive, travnike in v gozdove, vendar pa tudi tam niso bili varni strašnih potresnih sunkov. Zemlja se je v nekaterih področjih odpirala in požirala vse, kar je bilo na njej.

Računajo, da je zgubilo ob potresu življenje nad 100.000 ljudi. Ranjencev pa je seveda še mnogo več.

Prebivalstva šteje Čile 4 in pol milijona. Glavno mesto je Santiago s 800.000 prebivalci. Valparaíso jih ima 200.000, Concepcion 100.000. Vse čilsko ozemlje je vulkansko in je ta država doživela že strašne nesreče. Enkrat bruha vulkani, drugič pustošijo potresi. Južni konec države objema tudi del Ognjenih otokov, katerih ime že samo pripoveduje o njihovi naravi. Posebno nevarna sta dva vulkana, in sicer Tinquirice severno od Santiaga in vulkan Descabezade, ki leži nekoliko severno od mesta Concepcion, ki je pri sedanjem potresu najbolj trpelo.

Potres je res nekaj groznega. Naj nam Gospod prizanaša s šibo potresa!

Na Barcelono vihra Francova zastava

Kakor smo že prejšnji teden poročali, so nacionalistične čete zavzele več važnih mest, in se približale Barceloni. Obkrožile so nato glavno mesto samoupravne Katalonije in ga zavzele. Barcelona je največje in najbogatejše mesto v Španiji in šteje 1.200.000 prebivalcev. Zavzetje Barcelone pomeni začetek konca španske vojne, pa tudi konec španskega komunizma.

Nacionalistične čete so zasedle vse trdnjave v Barceloni in okolici. Ljudstvo je generala Franca, ki je na čelu svoje hrabre armade prijezdil v mesto, sprejelo z velikanskim navdušenjem. Vojski so pripeljali s seboj velike množine živeža in ga delili lačnemu barcelonskemu prebivalstvu.

Tisoči in tisoči boljševikov in njih prijateljev pa so pobegnili iz Barcelone proti severu, kjer jim je odprta še edina pot v Francijo. Nacionalistični vojaki tepeno komunistično vojsko noč in dan zasledujejo in so ujeli že zadnje dni zopet okrog 50.000 rdečih vojšnikov ter zaplenili neverjetne količine orožja, streljiva, tankov, aeroplanov itd.

Zadnja poročila pravijo, da je nacionalistično brodogradništvo priplulo pred Port Bou, ki je mejna postaja proti Franciji. Tam so izkrcali frankovci večje oddelke vojšta, s katerimi nameravajo boljševikom zapreti dohod čez mejo ter tako ujeti do 800.000 beguncev. Da bi se jim le posrečilo!

Globoko smo
znižali
cene!

DROBNE NOVICE

Francoski podjetniki v afriškem Tunisu so začeli na debelo odpustiti italijanske delavce.

Francoska vlada je imenovala — prvič v zgodovini — zamorca Eboué za guvernerja v Srednji Afriki.

Nad milijon Kitajcev je obbolelo v pokrajini Tukien za malarijo.

Zvezo katoliških akademikov so razpustili v Berlinu.

80 letnico življenja je praznoval 30. januarja bivši nemški cesar Viljem. Je trden!

Večina je dobila pri delnih občinskih volitvah na Poljskem — narodna opozicijska stranka.

Slovaška vlada je zapovedala razpust komunistične, češke socialistične, nemške socialistične ter judoske socialistične stranke.

Mobilizacijo letnika 1901 je odredila za 1. februar italijanska vlada; prva skupina bo štela 50.000.

Nad 72 milijonov prebivalcev ima sedaj Japonska.

Neodvisno Ukrajino zahteva nad 325.000 Ukrajincev, živčih v Kanadi.

Češkoslovaška vlada je uradno priznala špansko nacionalistično državo.

Hitler je brzojavno čestital generalu Francu k zavzetju Barcelone; pravi, da bo vojna kmalu končana.

10.000 italijanskih otrok v francoskem Tunisu v Afriki je dobilo božična darila iz Italije.

837 nasprotnih letal so sestrelila do 1. januarja letos italijanska letala na španskih bojiščih.

118 let stare ciganke so pokopali pred kratkim v poljski Gdinji.

50.000 ljudi gasi ogromne gozdne požare v Avstraliji.

Huda lakota vlada po sovjetski Ukrajini, na Kavkazu in v Sibiriji.

11.000 Slovakov je de zdaj pobegnile s ozemlja, ki so ga zasedli Madžari.

Nekaj nad 900.000 brezposelnih ima sedaj Nemčija.

Šest milijard dolarjev škode so povzročili nedavno gozdni požari v Avstraliji.

Nemška družba za avtomobilske ceste je začela z deli za novo veliko cesto iz Breslava čez Češkoslovaško na Dunaj.

Pogled na Barcelono, glavno mesto Katalonije, katero so prejšnji četrtik zavzele Francove čete. Kraljevski trg v Barceloni.

Zmagoviti general Franco.

V vsako hišo Domoljuba!

Med Kitajci in Japenci divja vojna, a to ne moti, da so ne bi kitajsko in japonsko žene med seboj prijateljsko razumele. Vidimo jih, kako igrajo žogo.

Francova armada je ujela na tisoče republikanskih ujetnikov. Slika nam kaže ujetnike, ki korakajo v taborišče.

Francosko lovsko letalo, ki se je prvič dvignilo v zrak s Marignanu pri Marseilleu. Letalo ima dva motorja, ki ima vsak 900 konjskih sil.

Tale kuček, imenovan »Astac« je navdušen igralec v filmu. Kadar so pa predstave končane, ga priklenejo k njegovi vili, kakor vidimo na sliki.

PODOMOVINI

Ali bo tekstilno delavstvo res štrajkalo!

Naša slovenska tekstilna industrija je še zelo mlada. Razvijati se je začela šele v povojni dobi, svoji največji razmah pa je dosegla v zadnjem desetletju in je v tej industrijski stroki danes zaposlenih okoli 23.000 delavcev in delavk.

Plače tekstilnega delavstva so bile pri nas od nekdaj nizke, zaradi česar je večkrat prišlo do gibanj. Leta 1936 je tekstilno delavstvo na žalost nasledilo rdečim agitatorjem ter je tako prišlo do znane stavke, od katere so imeli največjo škodo delavci sami. Prišlo je do pogajanj in bila je sklenjena skupnostna pogodba, katero so podpisale takrat obstoječe tri strokovne organizacije.

Šešoma se je izkazalo, da ta pogodba ne odgovarja več potrebam časa. Mlada Zveza združenih delavcev, ki se je medtem usidrala med tekstilnim delavstvom, se je postavila na stališče, da je treba pogodbo izboljšati, jo razširiti na vsa tekstilna podjetja v Sloveniji, predvsem pa zahtevati, da se s strani delodajalcev točno izvajajo. Kajti najboljša pogodba delavstvu ne koristi, ako se njeni predpisi ne upoštevajo. Zlasti kar se tiče

nočnega dela žensk in mladoletnih ter neupoštevanja zapovedanih cerkvenih praznikov, je ZZZ postavila odločno zahtevo, da se ženske in mladoletni delavci v nočnem času nikakor ne smejo zaposlovati, ob zapovedanih cerkvenih praznikih pa sploh ni govora o tem, da bi se delalo, in zato ne sme obstojati nobena možnost, da se te dolžbe izgrava v nekim izsiljenim pristankom in glasovanjem delavstva.

Ostale tri strokovne organizacije so končno ob novem letu skupnostno pogodbo odpovedale, ne da bi imele jamstvo, da bodo s pogajanjmi dosegle boljše pogodbo. Ker so se pogajanja med zastopniki delodajalcev tekstilne stroke in centralnim tarifnim odborom, v katerem so zastopane vse štiri strokovne organizacije, pred dnevi razbila, ostane 23.000 tekstilcev po zaslugi treh organizacij, ki so kot podpisnice pogodbe odpovedale, 1. febr. 1939 brez skupnostne pogodbe. Menimo, da ima delavstvo za seboj še dovolj bridkih skušenj in bo našlo pot, da si pod vodstvom Zveze združenih delavcev izboljša svoj položaj!

Iz raznih krajev

Laško. Kakor je bilo objavljeno v »Domoljubcu« pred Novim letom, je žrebanje naše loterie preloščeno nepreklicno na 19. febr. 1939. To naj bo v vednost tistim, ki so takrat to notico prezrli. Za žrebanje je že vse pripravljeno. Avto, tipa DKW special, je dobavila tvrdka J. Lovše iz Ljubljane. Istotako so tudi drugi dobili razstavljeni pri posameznih tvrdkah v Laškem. Ker je še nekaj srečk na razpolago, naj takoj piše ponje, kdor jih še želi. Zadostuje, da kartico píše na »Loterijski odbor, Laško«, in jih dobiš takoj. Ne odlašaj! Sedaj pa gre zares! Izžrebane številke bodo objavljene v »Domoljubcu« naslednji teden po žrebanju.

Prečna. Smrt išče svojih žrtev po naši župniji. V Cegelnici je vzela Jarčvo mater, v Ločnem

Pirc Terezijo, vdovo, v Grubljah pa je pobrala Dobrdrug Elija, ki je bil znan kot izvrsten volorelec. Prav lepe vole je prignal na semenj in mesarji so radi se s njim pogajali. — V Bršljinu je zapustila ta svet zelo dobra in skrbna gostilničarka Kastelic Jožefa; zapustila je 4 hčerke in moža. — V Hruševcu je umrla stara trdna krščanska korenina Saja Franc; vedno v dobrih in slabih časih je bil zvest katoliški mož tudi v javnosti. — Bog daj vsem nebesa! — Mladina se zelo veselijo svoje nove dvorane, kjer se pridno udejstvuje in pripravlja za pomladne in poletne nastope in tako tudi za vse naloge življenja.

Jesenice. Marsikateriga bo zanimalo gibanje in življenje v obsejnim Gorenjskem kotu. Preko dveh obsejnih postaj Jesenice in Bohinjska Bistrica in čez prebode v Ratečah in na Korenskem sedlu, ki spadajo pod območje jesenškega policijskega komisariata je v lanskem letu od 1. jan.

do 31. dec. dopotovalo iz inozemstva v državo 36.716 oseb. Iz države pa je prekorčilo državno mejo 53.612 oseb, skupaj je bilo obmejnega prometa 90.328 potnikov. Pregled in potrdila potnih listov vrši policijski komisariat, ki je za tolikšen promet, njenega službenega osebja premajhno. Zanimiva je statistika o policijskih prestopkih in težjih zločinov. Sodišču je bilo ovadenih 113 oseb, doma pa je prejelo kazni za različna dejanja 606 oseb. Kronika beleži tri slučaje samoubojstev in še tiso, ljudje, ki so prišli iz drugih krajev. Za obsejne Jesenice hvala Bogu razveseljivo delstvo. Na Gorenjskem tudi radi kadijo. V letu 1938 je bilo prodanih cigar in cigaret blizu 8 milijonov dinarjev, za dva milijona več kot v letu 1937. Največ se porabi »Dravac cigaret, ki so najbolj priljubljene.

Sladkor za spomladansko krmiljenje čebel. Zveza gorenjskih čebelarjev podružnic Antona Janše v Kranju opozarja tem potom vse čebelarje — člane podružnic, ki so včlanjene v tej Zvezi, da se jim prej odločijo za nakup sladkorja za krmiljenje čebel ter izročijo denar za sladkor, kolikor ga nameravajo za svoje čebele (po 5 kg na en panj) naročiti, tajniku svoje podružnice. — Tajniki podružnic se v interesu članov naprošajo, da napravijo spisek naročnikov sladkorja, enako kakor je bilo to podružnicam že svoj čas sporočeno. Zaključene spiske je dostaviti Zvezi, denar pa odvesti, odnosno poslati Zadrugi gospodarski banki, podružnici v Kranju, pod oznako: »Za sladkorni sklad« najkasneje do 10. februarja t. l.

Leše. Pretekli teden je nenadoma odšel po večno plačilo čevljarji mojster Janez Dolžan, domače Zlinder iz Palovič pri Brezjah. Udeležba pri pogrebu je dokazala, kako zelo priljubljen je bil in tudi spoštovan. Bil je odločen pristač bivše SLS in sedanje JRZ. Nikdar ni klonil in je stal vedno v prvih naših vrstah. »Domoljub« je stalno prihajal v njegovo hišo. Bil je dolgoleten član v domači hranilnici, prav tako je bil v občinskem odboru bivše občine Leše in sedaj občine Brezja. Vnet sadjar in čebelar je prav gostoljubno postregel s svojimi pridelki. Bil je čez vse usmiljen obrtnik in je rad pomagal vsakemu v njegovih potrebah. Naj mu bo lahka domača zemlja! Vse mogočni pa naj mu bo plačnik za vse njegove dobrote!

Sv. Andraž v Halozah. V vasi Varcji se je 21. januarja odigrala krvava žaloigra, katere žrtev je postal Kodrič Jožef, posestnik, star 38 let. Imenovan je bil srednje postave, silno močan in igradno nagle jeze, vedno pripravljen na prepri-

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Šušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Polonca je gonila stroj, vbadala šivanko, a ji ni šlo od rok. Zamislila se je in ji je blago zdrknilo na tla, če je mislila na Franceta. In če je delo končala, je misel šla z njo.

Res da France govori najrajši z Rezko. Toda samo govorjenje še ni nič. Kogar bo peljal pred oltar! Da, pred oltar! Kolikokrat je pri Muti gledala belo obleko. Da bo obleka za nevesto in družico!

Mrak ji je še bolj grel misli. Šla je ob rži in gledala netopirja v zraku; otroški jok pri Libru ji je še bolj razvnel domišljijo. V hišah so že prižgali petrolejke, ki so rumenkasto svetile v poletni večer. Nad Majem je medlo svetila večernica in lestenci so se že užgali nad Učko. Na robu gore je žarelo nebo. »Tam je Trstic si je dejala. »Če bi kam šla in zaslužila, da bi imela O, potem bi si kupila obleko, kakor bi sama hotela, potem bi tudi France! »Tam je Trstic — Skoraj da se ji je milo storilo pri srcu. Nočni metulj je švignil mimo, stara češnja na bregu je majala listje v sapi, ki je vlekla čez breg. Češnja je mrko stala na kraju Vidmarjeve njive in nad njo je velik jesen gledal po bregu. Tam je bilo vse Vidmarjevo. Polonca je tiščala zavojček ter obstala ob rži. Zlito je upogibalo klasje, čez njivo je šlo nevidno mrmranje in skrivnostno šum! V rži pa je cvilila miš.

Tisti večer se je pravkar vračala domov. Čula je,

kako sopiha nekdo na klanec in se valijo kamenčki pod boso nogo.

Lende je prišel ves potan in truden po kolovozu. Pijanost ga je bila že minila, kajti pred kapelico je bil za nekaj hipov zaspal in so ga bili zbudili Vipavci, ki so peljali drva po dolini.

»Kje so moje ovce?« mu je bilo šinilo v možgane. »Kje so moje ovce?«

»Ovce so že šle!« so se mu smejali vozniki, ki so ga poznali. Često je na Platnah prosil za slive in hruške in fige in grozdje. »Domov so ti ušle!«

In Lende je šel za njimi.

»Lende!« ga je poklicala Polonca, ko je postal ob zidu in strmel v mrak.

»Ali si videla moje ovce?«

»Bodo že prišle: Poslušaj, Lende, ali si našel kje na Vidmarjevega Franceta?«

»Nisem!«

»Povej, Lende, ali sva kaj prijatelja?«

»O, če bi ti hotela! Prav hudo radič se je zarežal Lende in pozabil na vso svojo bolečino in strah in ovce.

»Prav, Lende! Ampak zdaj poslušaj: tole je France pustil pri nas. Ko ga vidiš, mu daj. In nikomur ne pokaži! Glej, da ne pokažeš!«

»Če mi daš tisto rožlo?« se je spet režal Lende. »Tisto rožo, tam!«

»Ojej, Polonca! Če bi rekla: moj fant!«

»Na, Lende, na! Dve, ker si naš fant!«

»No, saj veš kako! Če si naš fant, si tudi moj fant!« se je smehljala Polonca ter vtikala pastirju rožo za klo-buk. »Samo to daj Francetu, jaz ne maram njegovih

RAZVO

Največja ura. Letalščice pri Durbanu v Afriki so lahko ponašale, da ima največjo uro na svetu. Ura leži vodoravno na tleh, tako da jo je iz letal lahko videti. Nje premer znaša nad 200 centimetrov. Stevilke so črne in se dobro odražajo od kal-zalnika, ki sestoji iz belega kamna. Letalci po njej že od daleč lahko naravnajo svoje ure, raz-zen tega pa jim je veli-kanka najboljši znak, da je tam durbansko letališče, kajti nikjer drugod nimajo podobne ure.

Kaj znajo Amerikanci. Nek obratovodja v New Yorku je postal znan, ker je prebral debel lek-sikon obsegajoč 23 do-belih zvezkov. — Stot-nik Patton na Floridi zna 772 različnih vozlov na vrhah. — Mlada Queleli v Takomi ima kokošjo farmo s poseb-nim kurnikom, ki ima 5 nadst. in je oprem-ljen z radio aparatom, električno lučjo in s oljem namazanimi de-skami. — Nekdanji ribiž Rogers trdi, da spi z od-prtimi očmi. — Zbiralec znamk Lenry ima avto, ki ni preplešan z bar-

Zaradi različnih nezakonitih dejanj je bil že blizu dvajsetkrat predkaznovan. Najdaljša kazen je bila dveletna robija, ki jo je pred več kot desetimi leti odslužil v Lepoglavi. Navadno je nosil s seboj nož ali tudi sekirico, s katero je rad klical na korajžo. Preteklo soboto je zjutraj grozil svojemu sosedu Mlakarju Janezu, s katerim je živel v svaštvi zaradi meje. Popoldne pa je precej vinjen prišel na njegovo hišo, zgrabil pletenicega gospodarja-soseda in ga vrgel na tla. Na očetov klic »na pomoč!« je prišel Mlakarjev sin Franc in udaril stoporščem očelovega napadalca po glavi s tako silo, da mu je zdrobil lobanjo. Kodrič je takoj padel v nezavest, vendar je še živel do naslednjega dne.

Metlika. V letu 1938 je bilo rojenih 96 otrok, umrlo pa 46 oseb. Župnija šteje 3678 duš. — Ban dr. Natlačen je razrešil odbornike okraj. Čednega odbora v Metliki in na njih mesto imenoval Stuparja Jožeta ml., posestnika v Metliki in Beba Janjota, posestnika v Dragoševcih, obč. Radotoviči. — Za predpustno nedeljo pripravljajo igralci Prosvešnega društva spet lepo igro.

Zabrnica. V sredo 25. januarja smo spremili k večnemu počitku Heleno Porenta iz Sp. Bitnja, po domače Bilbanovo mater. Stara je bila 85 let in zelo dobra krščanska mati. Zapustila je eno hčer in tri sinove, izmed katerih je g. Anton župnik na Vačah. Bog daj pokojnik večni mir!

Vače pri Litiji. Smo v precej hribovitih krajih, zato so tudi glavni dohodki našega kmetijstva od živinoreje in lesa. V naši fari je precej veri svaštnega časnopisa. Zeleti pa bi bilo, da bi se še vse bolj uveljavil katoliški časopis. — Fantovski ošek in Dekliški krožek pridno vadita novo telovadno snov. — Prosvešno društvo je v preteklem letu igralo precej iger. O božiču pa smo igrali veličastno Gregorinovo dramo »Kralj z neba«, ki je sijajno uspela. — Če še mogoče ni kdo plačal naročnine za naše časopise, naj to takoj stori. Lahko tudi plačate pri zastopniku v Tolstnem vrhu št. 7. — Prihodnjo sredo, dne 8. febr., se vrši na Vačah nov nadomestni živineki in kramarski sejem namesto sejma o sv. Andreju lanskega leta, ki se ni vršil, ker je bil prepovedan. Kupei in prodajalci se vabijo, da se sejma udeležijo.

Trnovlje pri Celju. Naše vas, ki šteje 178 hiš in je najštevilnejša v vojniški fari, dobiva čim dalje bolj značaj predmestne vasi. Hiše rastejo tu kot gobe po dežju, saj zrastle leto skoraj za 10 hiš. Postavljeni smo sredi med fari Vojnik in Celje, pa se čim dalje bolj odtegujemo od prve

in bližamo drugi. Bodočnost nas bo prej ali slej morala prestaviti v celjsko farno, oziroma se bo morala osnovati kje v Gaberju nova fara. Odkar so si Salezijanci postavili v Gaberju svoj dom s kapelo, v kateri se ob nedeljah opravlja redna služba božja, imamo bliže k maši. Za ta Don Boskov dom smo Trnoveljčani že mnogo prispevali in naša želja je, da se čim prej zgradi poleg njega še cerkev.

del, je pričala velika množica ljudi, katera jo je spremljala na njeni zadnji poti. Pevec so ji zapeli nekaj žalostnik. Spavaj v Bogu blaga duša!

St. Vid pri Stični. V petek 27. januarja 1939 je umrl v St. Vidu Lesjak Anton, star 82 let. Bil je med ustanovitelji hranilnice in posojilnice v St. Vidu, ki je pričela posloovati 1. 1896. Bil je 42 let odbornik, načelnik pa od 1902 do 1938, torej 35 let. Na kmetijskem združenem tečaju, ki je bil 24. januarja v našem Prosvešnem domu, smo slišali, da je hranilnica v St. Vidu ena največjih posojilnic na Dolenjskem. Prejela je v teku svojega obstoja vlog za 20.724.000 din, posojil dala članom za 18.190.000 din, izplačala vlagateljem samo na obrestih 3.417.000 din. Leta 1930 je imela prometa 12.201.890 din. Iz teh števil lahko spoznamo, da je imela posojilnica ogromno delo. Dasi ravno je bilo včasih težko izterjati zaostale obresti, vendar ni nobenega člana, ki jih šteje čez 700, če pogleda na boben. Zato so ljudje hranilnici dolžni hvalo. To hvalo zasluži predvsem pokojni načelnik Lesjak Anton, ki je nešteto krat prišel na sejo hranilničnega odbora in vodil vse delo neosebno. Čast njegovemu spominu! V nedeljo so se odborniki našelstva in nadzorstva udeležili njegovega pogreba. Na pogreb, ki je bil ob 8, je prišlo 5 duhovnikov. — Vodovod v St. Vidu,

za katerega so se začeli že 1. 1896 potegovati, je vendar blizu dovršitve. Manjka še motorja, ki bo vodo dvigal 39 metrov visoko v vodno shrambo, in električni tok je še treba napeljati do motorja. V teku prihodnjega tedna upamo, da bo vse že urejeno. — Pretekli teden sta v naši župniji umrli vrla moža Pekolj Janez iz Gombiš in Grabnar Janez iz Beča. Naj počivata v miru! — V torek 24. januarja je bil tečaj krajevne Kmetičke zveze. Je zelo dobro uspel in je bila sprejeta zahteva na bansko upravo za ureditev gnojničnih jam in gnojšč. — Prosvešno društvo je 29. januarja dobro igralo »Našo kric«.

Dobrnice. Prosvešno društvo v Dobrnicih priredi v nedeljo 5. t. m. v Baragovem domu lepo igro »Deseti brate«. Ker bodo pri tej igri nastopili v glavnem samo stari igralci-soustanovitelji tega društva, ki je lani praznovalo 35-letnico obstoja, je veliko zanimanje, kako se bodo stare grčice izkazale. Igro bodo ponovili, da jo bo lahko vsak videl. — Tečaj za dekliška rokna dela vodi ga. šol. upravitelj. Konec meseca marca bo v Dobrnici razstava izgotovljenih rokničnih del. — Minulo nedeljo je bil občni zbor Prosvešnega društva, na katerem je predsednik g. župnik poročal o delu društva v minulemu letu. — V Bogu je zaspal tukajnji najstarejši občan Smolčič Peter iz Preske. Star je bil 93 let. Naj v miru počiva!

Lučine nad Škofjo Loko. V nedeljo 22. jan. je imela Sadjarska in vrtnarska podružnica svoj redni občni zbor. — Društvena knjižnica je dobila večje število novih knjig zelo lepe vsebine. — Konec februarja bo imel kmet. poročalec celodnevni kmetijski tečaj.

Stranska vas pri Novem mestu. Pot iz Stranske vasi, ki vodi proti šoli na Rupert vrhu in žel. postaji Birčna vas (čez »Stebehič« pod železno mostom in nad zaseko), je tako strašno zapuščen. V deževju in pozimi je pot vsakomur smrtonovarna. Tudi za šolske otroke ni ob globokem železniškem prekopu ob poti nobene ograje. Vse javne oblasti prosimo, naj storijo vse, da se to zlo temeljito odpravi!

Komenda. V nedeljo 29. januarja so tukajšnji udeleženci živinorejskega tečaja iz leta 1912/13 praznovali 25. letnico tega tečaja. Tečaj je priredil bivši Deželni odbor kranjski na pobudo takratnega predsednika Živinorejske zadruge Janeza Streina. Vodil ga pa je živinorejski in mlekarški inštruktor Franc Krištof, ki je tudi v nedeljo prišel na to jubilejno proslavo 25. letnice in videl, da seme, ki so ga sejali ni padlo na skalo, temveč na rodo-

vo, marveč nalepljen s samimi znamkami. — S približno 100.000 časniki je sezidala hišico družina Stenman. Vse: stene, pohištvo in kar se spada k hiši, je iz zloženega papirja. — Neki Reynolds v Pittsburgu ima dvoje zrc, na desni in levi. — Oseba z imenom Smith je v Ameriki toliko, da bi prišlo, če bi razdelili nanje vse denar cele Amerike, na enega komaj 5 tisoč dolarjev.

Kako so ljudje porazdeljeni na zemlji. Število vseh ljudi na zemlji cenijo na dobri dve milijardi. Od teh jih živi nad polovico v Aziji, četrtina v Evropi. Komaj dobra desetina človeštva prebiva v obeh Amerikah. V Afriki je približno 150 milijonov prebivalcev ter v Avstraliji in Oceaniji skupno komaj 10 milijonov. Okrog Južnega tečaja pa je še cel svetovni del Antarktika brez stalnih prebivalcev.

Najdebelejši mož Evrope je 38-letnj Poljak Jan Cesar, ki tehtja dobrih 197 kg. Zadnje dni je postal slaven, a ne zaradi svoje teže, marveč ker ne plačuje namnine. Ko je nedavno došel s sturnejec v svo-

stvaril! Kar daj mu in reci, da je od mene. Kako boš dejal, Lende?<

>Da je od tebe in da sem tvoj fant!<

>Vidiš, da te potem pretepel! Ali ne veš, da te bo pretepel, če mu poveš, da si moj fant!<

>O, zdaj pa vem!< se je rezal Lende. >Kar dal mu bom.

>Ti si pameten!< se je smejala Polonca. >In ko mu oddaš, le pridi, zastoj ne bo!<

Lende je ves srečen pozabil na Vidmarja in mrtvega župana in svoje izgubljene ovce. Stopil je še nekaj korakov dalje mimo hiš ter v visokem klancu sedel za zid, snel klobuk z glave in gledal ves blažen rožo, ki mu jo je bila Polonca zateknila za trak.

>O, roža Polonca, o roža Polonca!<

Polonca pa je strmela na veliko njivo pod hišo, na katero je legal poletni mrak. Drobne lučke so se vžigale v travi. V bukvah na hribu so škripale in udarjale veje, skrivnostni glasovi so se oglašali v vešer. Nekje so se slišali kriki in klici, po poti iz gozda so otroci gnali živino s paše. Kravji zvonec se je gasil in daleč po gozdiču je pel otrok s kričečim glasom, ker ga je bilo strah.

Tako težko ji je bilo pri srcu pri vsem tem čudno skrivnostnem dogajanju okoli nje. Ah, da, tista velika njiva pod hišo in Francetov široki smeh!

XII.

Kaj je Gorjanu skupek veselja in gorja?

Nadučitelj Čibej in župnik Mežnarič sta Predmejo paretela na Zimo. Za krošnjo je imel omarico, ki mu je škripala. S palico je odganjal jazbečarja, ki se mu je hotel zaleteti pod noge. >S to palico sem odgnal že

ljudi, pa ne bi tebe!< Dekla je slišala lajež ter je bila huda na psa.

>Ali še prodajate, kar sem prepovedal?< ga je vprašal župnik in potrkal s palico.

>Če je prepovedano!< se je sladkal Jernej. >Kar je prepovedano, tega se ne dotaknem! Tudi ne gre. Pri nas ne gre! Trak ali ogrlice, miška ali ogledalce, ki ima možica odzadaj, še že, več pa ne, nimajo denarja!<

>Samo, da ste me poslušali!< je rekel župnik.

Zavila sta pod smreko navzgor, Jernej je gledal za njima.

>Kar je prepovedano, tega ne prodajam: samo država ne drži zmerom z gospodom nuncem!<

Ona pa sta sedla, ko sta vse pozdravila. Dekla Pepca je nosila na mizo. Najprej kozareček tropinovca. Da se posuši pot. Nadučitelj je preoblekel srajco, ki je bila potna, zato je nosil s seboj drugo. Župnik pa je menil, da se mora posušiti srajca na njem, ker mora k bolniku tudi pozimi in čisto nima časa misliti na znoj.

Sedeli so na gričku za oskrbnikovo hišo. Brezove klopi so bile nove in miza je bila spletena iz leskovih viter. Pepca je morala s pladnjem iz kuhinje po poti, ki se je vila za živo smrekovo mejo. Smreke so rezali samo ob poti, zato so se razprostrle na vnanji strani goste in široke, da si šel kakor za steno. Dekla je prinesla vina in sifona, sira in rženega kruha.

>Od Stomažev niste nikjer trčili na oštarijo!< je dejal oskrbnik in natakala. >Le dajta!<

>No, < je dejal župnik, >potokček pa je bil pod Čekom. Tudi tam se vidi suša! Niti desetina ga ni. Na strugi se že vidi glen in vrbe stoje že kar daleč ob strani!<

>Vidi se!< je mencial nadučitelj ter segel po vinu.

Kako sem postal „Domoljubov“ naročnik

(Od Sv. Jakoba v Slov. goricah.)

Zelal bi nekoliko pokramljati, kako je prišlo do tega, da sem postal »Domoljubov« naročnik, in to brez vsakega prigovarjanja.

Po izidu zadnjih volitev sem zagledal »Domoljuba« pri sosedu. Čital sem o velikem uspehu in sijajni zmagi JRZ, nato zanimive stvari o rujanji politiki in nebroj domačih in drugih novic. In »Gospodar« z »Gospodinjo«! To je pa res nekaj izvrstnega! In potem: Zavarovanje za 1000 din za primer požara in zraven še bogate nagrade, ki jih bo deležen vsak, kdor je plačal pravočasno naročnino za celo leto 1939. Jaz smatram, da je »Domoljub« najboljši list, vodnik, učitelj in vzgojitelj našega podeželja.

Morda bi mi kdo rekel: »Nagrade ti dopadejo, zato si ga naročil.« Vem, da nagrad ne moremo vsi dobiti, vendar se nagrade seveda ne bom branil, če mi jo bo »g. Zrebel« naklonil. Gotovo pa ni čisto v redu, kdor samo zaradi nagrad naroči list. V naše hiše mora prihajati samo dobro čtivo. In to je »Domoljub«, ki nam nudi vse, kar mi preprosti ljudje — posestniki, pa tudi delavci rabimo. »Domoljub« nam daje koristna navodila v vseh stvareh: v sadjarstvu, poljedelstvu, kletarstvu in tudi pravne nasvete. Gospodinje in dekleta najdejo v »Domoljubu« razna važna navodila. Samo to je treba, da »Domoljub« večkrat in zelo pazljivo prečitam. Pozivam in prosim: Naročite »Domoljuba« vsi, ki ga še niste!

Sveta gora pri Litiji. Dne 1. februarja je obhajal naš g. župnik Ignacij Zgonca svoj 50. rojstni in godovni dan. Ze skoraj 15 let deluje med nami, vedno zdrav, delaven in vesel, cenjen in spoštovan od vseh župljanov, pa tudi od svojih drugih številnih znancev in prijateljev. V cerkvi in soli nas uči ljubiti Boga in bližnjega, v župnišču pa nas uči ljubiti do telesnega dela, ki ga opravlja kakor kateri izmed nas. Zelimo mu iz vsega srca, da bi bil še znanprej tako zdrav, srečen in zadovoljen in da bi obhajal še mnogo rojstnih obletnic.

Studenec pri Sevnici. Kakor sveda počas dogoreva, tako je ugašalo življenje 35 letnega moža Alojzija Zgonca iz Osredka. Niti življenja mu je pretrgala jetika. Nekaj let je bival v Franciji, v zadnjih letih je delal na novi progi St. Janj-Sevnica. Tu si je nakopal težko bolezen, ki ga je spravila v grob. Zapušta ženo in dva otroka. Bog mu bodi plačnik, preostalih pa naše soznanje.

Dol pri Ljubljani. »Konec stanovanjske krize« je naslov 4 dejanski komediji, katero uprizori naše Prosvetno društvo v nedeljo, dne 5. februarja ob 3 popoldne v Prosvetnem domu v Dolu. Prišlo pogledat!

Raka pri Krškem. Na Dolgi Rak je odšla v najlepših letih življenja v večnost žena rojaka — finančnega stražnika Alojzija Obrš. — V Zabuhah pa se je poslovil od svojih Jernej Gorenc. Naj v miru počivala! — V letošnjem aprilu bi imela stopiti v veljavo uredba, ki predpisuje širino oblog voznih koles. Če bi se ta res začela izvajati, bi bil kmet težko prizadet. Kaj pa naj on počne s težkim vozom, ko pa ima največkrat mlado in prelahko vprežno živino. Mnenje smo, da ne bo kmet uničil naših cest, pa če tudi s sebi primernim vozom pelje na polje gnoj ali pa prideleke domov. Pa tudi ne, če bi morda enkrat ali dvakrat na leto peljal nekaj vreč krompirja ali pa polovnjak vina na postajo. Naj imajo merodajni čimtelji pred očmi, da bodo, kot vse kaže, kmalu zginitli v naših cestah še oni težji vozovi, ki so nekdanj vozili velike tovore. Saj tovarni avto bolj in bolj sorjce čisto in voznikom izpodjeda kruh. Upoštevajte!

Krste. V kratkem razdobju smo izgubili tri ugledne farane. Umrl je Novakov oče, Anton Trček. Bil je velik možak po postavi, a odločen po svojem prepričanju. Takih mož bi potrebovali. Drugi je bil Andrej Leskovec, vremenski prerok in človek, ki je znal mnogo reči narediti. Bil je pravi smuk. V sredo 18. jan. smo pa pokopali Františka Lukana v 73. letu starosti. Pokojnica je bila zgled

vitna tla. Za vse umrle predavatelje in tečajnike so imeli 29. januarja ob 10. sv. mašo. Po maši pa je bilo v novem domu v dvorani slavnostno zborovanje. Po zborovanju pa skupno kosilo jubilarov ter prijateljsko mladostnih spominov.

Ljutomer. Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi 28. februarja 1939 vinski sejem in razstavo vin v dvorani Zavratnika v Ljutomeru. Tudi letošnji vinski sejem se vrši v običajnem obsegu kot prejšnja leta. Izgleda, da bo dobro založen z dobrimi sortami in mešanimi vini, ki bodo en dan pred razstavo ocenjena. Vabimo vse vinogradnike iz ljutomerskega, gornjegrajskega in strigovekega okoliša, da razstavijo svoje vino. Vsi, ki bodo vino razstavili, naj to prijavijo do 23. februarja. Vzorci naj pošljejo do 26. februarja t. l. od vsake vrste po tri buteljke. Prijave in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomer. Vabimo tudi kupce in vse interese, da se osebno prepricajo na vinskem sejmu o dobri kakovosti našega vina. Otvoritev bo ob 9 dopoldne, zaključek pa ob 20.

Hotič pri Litiji. Občina Litija je naklonila hotiški šolski mladini 1000 din ter je bilo obdarovanih nekaj nad 30 otrok z oblekami. Starši teh otrok se ob obč. odboru, zlasti pa g. županu Lebingerju najtopleje zahvaljujejo.

Sela pri Šumberku. Naša župnija šteje nad 500 duš. Preteklo leto je bilo 23 rojenih, 8 pa jih je umrlo. — S katoliškim časopisjem smo še precej preskrbljeni. Najbolj razširjen je seveda »Domoljub«. Vseh naročnikov ima 72.

Komenda. V prijazni vasi Palog pri Komendi, je obhajal svoj 88. god v petek 27. januarja posestnik Burgar Janez. Luč sveta je zagledal 19. januarja 1851. Leta 1877, si je poiskal družico Lučevčevu Jero iz Zg. Brnika pri Cerkljah. Kljub visoki starosti še sam gospodari na svojem veli-

kem posestvu, kakor moč tako tudi žena Jera, ki ima tudi 88 let sta še zdrava in čila, ter prave gorenjske korenine. Leta 1927, sta obhajala zlato poroko, leta 1937 pa demantno. Vsako leto jima pridejo voščiti za god vaščani. Tudi mi jima želimo, da bi dočakala še mnogo let zdrava in zadovoljna v krogu svojih prijateljev. Bog jih živi!

Ko so pogasili žejo in niso bili več lačni, je emoknil nadučitelj:

- »Lepo imate tu!«
- »Gozda je dovolj!« se je smejal oskrbnik.
- »Kjer je gozd, je tudi senca!« je rekel župnik.
- »Pa ne sedimo v senci!« se je branil oskrbnik.
- »Gozdarji prav malo sede. Zdaj so začele borovnice in

je treba gledati, ali so dovolilnice v redu. Suša je in se krave rade zaženejo v sečnjo, ker je tam močna in vlažna trava. Pastirji so zdaj leni in poležkavajo v grmovju in v gošči, da jih sonce ne peče. Zival lahko gre, kamor hoče. Še zvonec zamaše, da se ne žuje!«

»Sop trave več ali manj!« je rekel nadučitelj. »Saj se ne pozna!«

»Gozd je obširen, ste rekli, nekaj mladih dreves so ne pozna. Četudi jih goveda potlačijo!« je modroval župnik.

»Potlačijo! Prepovedano je!« je odrezal Hanuš. »Saj damo, na rokav prav za prav nosimo ljudi, toda prositi morajo in naše prepovedi se le morajo držati!«

»In kdor se ne, ga naznanite in ga na glavarstvu zapro. Vse bi še bilo,« je rekel stari Cunta, »če bi ledene vode ne spustili na nagega človeka. Tega pa ne!«

»Menda so morali prej pod prho ali kaj!« je dejal župnik. »Za Gorjana nekaj strašnega!«

»V tem zraku se na Gori ni treba kopati v vodi. Vse vzame pot. Stari Cunta se gotovo ni okopal, odkar je bil pri vojaki. Njegovo jezo le razumem!« je menil nadučitelj ter vihal svoje mogočne brke.

»Toda stari Cunta le zaleze srnjaka!« je jezno udaril po mizi Hanuš. »Ne razumem, zakaj ne gre kakor drugi na Saleburško?« Dela nima, doma poležkavata s sinom in ne gresta nikamor. Živita pa. Enkrat se nam je posrečilo, da smo ga zasačili! Samo enkrat! Na srnjaka je kakor obseden!«

»Če si Gorjan kaj utepe v glavo, je pribito. Stavim, da Jernej krošnjari z vsem. Pa sem mu rekel, da ni vse za krošnjarijenje! Če si Zima nekaj vbije v glavo, je, kakor če si Cunta!« On mora prodajati, ta mora za srnjakom!« je jezno rekel župnik.

»In Cunta ne pozna šale. Pogodi, samo če vidi piko v gozdu. In srnjak! Pred nosom ga je! Ustrelil je! Videl sem, kako se je srnjak prekučnil. Preden sem mogel iz grmovja, je prikalil po stezi, kakor da ni nič!«

»Ali ste zadeli?« je vprašal, V roki je imel grčavo vejo in brskal po listju.

»Maček!« se je izvilo župniku.

»Toda jaz sem dejal: Nisem streljal!«

»Kdo pa je?« je vprašal Cunta in njegove sive oči so ponižno zrle vama.

je rojstno mesto, je našel vna hišna vrata zapra. Gospodarji so se hoteli nerednega nasjemnika ubraniti. Pa vročekrvni mož je neka hišna vrata razsekai kratkomalo na drobce in sodnja je morala njegovo bojevito kaznovati.

Neka družba se je podala na gore. Do neke točke je bila izpeljana lepa vozna pot, zato so si turisti najeli voznika. Ko jih je ta pripeljal do prelaza je ustavil ter dejal: »Od tu dalje je pot samo za mule, zato prosim, da izstopite in gremo dalje peš!«

Krasna Borghese palača v Rimu ima svoj muzej raznih starodavnih umetnin. Med temi je gotovo najlepša slika it mozaika, ki predstavlja papeža Pavla V., ki jo je naredil umetnik Marcello Piovenzone. Samo obrat tvorci 2 milijona kosčkov mozaika, izmed katerih mnogo ne prekaša velikosti morskega pešca.

Muha, ko se vsede na okno, leze po šipi do vrha, potem pa zopet nizdol in ponovno se proti vrhu, kar vedno ponavlja.

CITAJ »DOMOLJUBA«

Pismo iz Nemčije

Dovolite gospod urednik tudi nam, da se oglasimo, saj bodo drugače mislili naši bratci, doma pa tudi v tujini, da nas sploh ni več. Pa bi se zelo motili. Prav pridno in zavedno delamo, čeprav smo tihi. Dne 27. novembra smo obhajali izseljeniško nedeljo kot izvanredno sejo naše Kat. zveze na kateri se je povrnil zopet tisti zaželjeni mir, katerega smo že nekaj časa pogrešali. Naša zveza sploh ni mogla dati kaj plemenitejšega na altar izseljeniške nedelje kakor dar miru v koloniji. Dne 4. decembra smo praznovali v Marxlohu praznik narodnega Zedinjenja in praznik sv. Barbare. Ob tej priliki je nastopila skupina naših slov. otrok, kateri obiskujejo slov. tečaje pod vodstvom zelo agilne učiteljice gospodične Ažmanove. Marsikatero oko je bilo solzno, ko so nastopili s tako številnimi in lepimi pesmi naši otroci in tako v kratkem času, od kar je gospodična Ažmanova tukaj, katere se nobene žrtve ne boji, zajela je kar tri naše naselbine.

Dne 8. januarja smo se pa zbrali v dvorani Rosendahl v Marxlohu, da vzamemo slovo od našega dobrega in velespoštovanega gospoda generalnega konzula Dušana Pantiča. Velika množica našega članstva s 17 zastavami je pričakovala kon-

zula, seveda slov. bole tudi ni manjkalo. Množica je navdušeno pozdravila: Zivel naš gospod generalni konzul. S pesmimi »Bože Pravde«, »Lepa naša domovina« se je slovesnost začela, na kar je predsednik zveze Ivan L. otvoril slovesnost z lepim nagovorom na množico in na vse goste. V kratkih obrisih naslika plodono delo g. konzula Dušana Pantiča. Nato povzame besedo podpredsednik g. Vabič in se zahvali za njegovo delo v koloniji in med nemškimi vplivnimi krogi za dobrobit naši koloniji in naši mili domovini ter podari g. konzulu bronastega rudarja s primernim napisom. Medtem se oglasita še predsednik in predstnica ženskega združenja. Nato pa povzame besedo gospod konzul dr. Logar in pravi med drugim, da je bil g. konzul Pantič dobronik in skrben oče naše kolonije in dober oče vsem uradnikom. Končno je govoril še g. gen. konzul Pantič, ki se je v lepih besedah poslovil od nas. Otroci so mu dali šopek rož s primernimi deklaracijami. G. gen. konzulu želimo kot novoizvoljenemu poslanecu mnogo uspehov. — Zveza Jugoslovanskih katoliških in narodnih društev v Nemčiji. — Predsednik Lindič.

kovnjaki. Vabimo vse, posebno pa mlajše gospodarje in fante! — Potrudili se bomo, da dobe tudi dekleta svoj gospodinjki tečaj. Zadnji se je vršil pred 9 leti. Vsak stan zahteva neke predizobrazbe, samo kmečkemu stanu jo neki naši ljudje odročajo. — Če se kdo bori za izboljšanje gnojnega stanja malega kmeta, potem je to Kmečka zveza. Biti član svoje organizacije, nam bodi v ponos in čast. — Avto je začel izpodrivati furmane. Tega razvoja avtomobilizma ne bo mogel nihče na svetu ustaviti. Vreči se bo treba bolj na kmetijsko, sadjarstvo in živinorejo. Kakor čujemo, se bo ustanovila orednja mlečarna za Notranjeko. Pričakujemo, da se nam bo spet odprl trg v Trstu, od česar je odvisen tudi naš napredek.

Sneberje - Zadobrova. Dramatični odsek »Pevskega društva« uprizori 5. februarja Cerarjevo opero v dveh dejanjih »Čevljar in vrag«. Nastopi mešani zbor in veseli kupleti. Vse prijatelje smeha vabimo.

Čateš pod Zaplazom. Nedavno smo pokopali najstarejšo žensko čateške fars 94letno Terezijo Zagorjan iz Križa. Pokoj njeni duši! — Naša dekleta so se vzdramila. Ustanoviti hočejo Dekliški krožek, za katerega vlada veliko zanimanje. — Pa še to sem hotel reči: Fantje in dekleta, ali so boste v kakšni igri na odru še kaj pokazali? Dajte se, dajte!

Beganje pri Cerknici. Precej živahna agitacija za naše časopise je bila pri nas tudi letos. Dosegli smo lepo število »Domoljubac« in »Bogoljubac« je še vedno premalo. Ta naš najlepši nabojni časopis je še vse premalo upoštevan in zasluži častno mesto, v vsaki slovenski katoliški hiši. Naj bi ne bilo hiše v Menišiji, kjer bi ne imeli »Domoljubac« in »Bogoljubac«! Časopise je svetovna veselila, na katero vsi narodi polagajo velike važnosti. Kakršen časopis boš imel na mizi, tak boš polagoma postal ti, tako bo postala vsa tvoja družina. Ni pa dovolj, da imaš dober časopis sam, pogledj tudi, če imajo in kaj imajo pri sosedovih in skušaj vplivati, da bodo tudi tam naročili naše katoliške časopise v prvi vrsti »Domoljubac« in »Bogoljubac«. Važno apostolsko delo vršiš s tem. — Naši otroci so bili pridni. Naročenih imajo 26 »Vrtcev« in 37 »Lučic«. — Važna je tudi Mohorjeva družba. Kmalu bo treba misliti nanjo, da bomo obnovili naročnino in pridobili še novih naročnikov. Ne smemo nazadovati, ampak napredovati in rasti.

Jesenice. Župnijska kronika beleži v letu 1938 180 rojstev, umrlo jih je 65 oseb — prirastka

na katoliška mati, ki je lepo vzgojila svoje otroke. V njeno hišo so prihajali samo katoliški časopisi. Čeprav je imela daleč do cerkve, je tudi ob delavnih pogostih hodila k maši. Bog jim daj večni pokoj! Preostali naši sožalje. — Krajevna Kmečka zveza Rovte ima svoj redni občni zbor v nedeljo 12. februarja po prvi maši, in sicer v društveni dvorani. Vabljeni.

Primskovo pri Litiži. V nedeljo 22. januarja smo imeli na Primskovem ustanovni občni zbor mladinske kmečke zveze. Takoj se je vpisalo 41 članov. Upamo, da se bo število članov še pomnožilo. Dolžnost vsakega kmečkega fanta je, da se vpiše v svojo stanovsko organizacijo, kajti le v skupnosti bomo mogli svoje pravice uveljavljati v korist stanu, ki mu pripadamo. — Zelo čudno se nam zdi, ko pravijo, koliko je brezposelnih učiteljev. Pri nas jih pa primanjkuje. Prosimo mero domače oblasti, da to stvar nam uredijo. — Število »Domoljubcev« je tudi nekoliko naraslo.

Preska. Dne 12. febr. bo občni zbor krajevne Kmečke zveze po jutranji božji službi v dvorani

Prosvetnega društva. Člani in vsi kmetje, pridite na ta občni zbor. — Dne 13. febr. priredi krajevna Kmečka zveza kmečko-zadružni tečaj v prostorih Prosvetnega društva, ki bo od 8 do pol 13. Priznani strokovnjaki bodo predavali — kakor je že poročal list »Oraček« — o zadružništvu, o gospodarskem vprašanju in o stanovski strokovni izobrazbi. Zato upa odbor KKZ, da bodo vsi kmetje in oni, ki se za taka vprašanja zanimajo, dvorano napolnili.

Nova Stifla. Te dni zvečer je vlomil neznan tat v gostilno pri »Barbic« ter odnesel okrog 600 din in še nekaj cigaret. — Gasileka četa si je postavila lep gasilski dom ter kupila prvovrsto novo motorno brizgalno. — Prosvetno društvo priredi na pustno nedeljo veselooigro »Tat v mlincu«. — Lepo se je razvil Fantovski odsek in živahno deluje Dekliški krožek.

Stari trg pri Raketu. Tukajšnje kraje Kmečka zveza priredi kmetijsko-zadružni tečaj 6. in 27. februarja t. l. obakrat v Zadružni dvorani; začetek ob 8 zjutraj. Predavali bodo priznani stro-

Medtem je gospodična Baška zlezla izpod mize. Zlico in nož je našla, izgubila pa je mrežico z glave. Vsi kuširi so ji padli na oči. Oprostila se je, pomigala z nosnicami in rekla:

»Aha, smejete se, gospoda, moji zadregi. Dobro!«

»Nikdo se ne smeje,« je rekel prapričevalno Zagloba, »nikdo se ne smeje, nikdo se ne smeje! Vesešmo se le, da nam je Gospod Bog poslal radost v tvoji osebi, gospodična!«

Po večerji so šli v igralnico. Ko je gospodična Drohojovska tam zagledala lutnjo, visečo na steni, jo je vzela in začela prebirati strune. Volodijovski jo je prosil, da bi kaj zapela ob sptemljevanju, ona pa je preprosto in dobrotno odgovorila:

»Pripravljena sem, če morem pregnati bridkost iz tvoje duše, gospod...«

»Hvala!« je odgovoril mali vitez in hvaležno dvignil k njej oči.

Cez čas se je razlegla pesem:

»Le verujte, vitezi,
nič ne premore
ne bil ne oklep.
Skozi jeklo, železo
srce vam prebode
Kupidova ostra strelica.«

»Res ne vem, kako naj se ti zahvalim, gospa,« je govoril Zagloba, ki je sedel z gospo stolnikovo nekoliko proč in ji roke poljubljaj, »da si sama prišla in taki imenitni deklici s seboj pripeljala, da bi Gracije« same mogle pri njih peč kuriti. Posebno se mi je prikupil ta hajduček, zakaj taka mala beštija ti tako razžene žalost, da tudi podlaščica boljše ne razkropi miši. Kaj so namreč bridkosti drugega kakor miši, ki grizejo zrna veselja, posejana v naših srcih. Gospa dobrotnica, moraš vedeti, da je naš prejšnji kralj Joannes Casimirus

»Rimake boginja lepote (tri).

tako ljubil moje comparationes (prispedobe), da jih tudi en dan ni mogel pogrešati. Moral sem zanj zlagati prilike in modre izreke, ki si jih je dal vedno pred nočjo ponavljati in je po njih vodil svojo politiko. Pa to je nekaj drugega. Upam, da bo tudi naš Mihael pri teh radostih do kraja pozabil svojo nesrečno prigodo. Gospa, še ne veš, da je komaj teden dni, kar sem ga izvelel od trapistov, ker je hotel že obljuje narediti Toda preskrbel sem si odlok samega nuncija²¹, ki je priorju²² napovedal, da pošlje ves samoslan med dragonce, če takoj Mihaela ne izpuste. Tam ni bilo nič zanj... Hvala Bogu, hvala Bogu... Jaz ga poznam! Če ne danes, mu pa jutri ta li ona teh dveh take lakre ukreše, da se mu od njih srce kakor goba vname.«

Med tem je gospodična Drohojovska nela dalje:

»Junaka ponosnega
še čit ne obvaruje
puščice ostré:
a ženska elabotna
naj reva zavaruje
le kje in kako si srce?«

»Žensko se teh puščic tako boje kot pes sala,« je šepnil Zagloba gospe stolnikovi. »A priznaj, gospa dobrotnica, da neli teh sinic privedla sem brez neklih akritih nimenov. Kapitalni dekletil Zlasti oni hajduček, da bi le jaz bil tako zdravil Zvito sestrico ima Mihael, kaj?«

Gospa Makovicka se je res zelo zvito namuznila, kar se sicer njenemu prostodušnemu in poštenemu obrazu prav nič podalo; odgovorila je:

»Mislim se je o tem in o nem, kakor že po navadi nam ženskam ne manja zvijačnosti. Moj mož pride ecmak na slekijo, jaz pa sem bolj zgodaj vzela deklet s seboj, ker pri nas vidimo

²¹ papežev poslanec; — ²² predstojnik samostana.

Gospod Vo'odijovski

Gospodična Jeziorovska je kar jesti prenehala; podprta si je z rokama brado, napeto poslušala, potresavala vsak trenutek s čopom, mežikala s čmi, pokala s prsti na najbolj zanimivih mestih in ponavljala: »Aha, aha! No, in—? No, in—?«

Ko pa je slišala, kako so Kušljevi dragonci nenadoma prihiteli na pomoč, akočili Tatarom za vrat in jahali po njih ter jih čakali pol milje daleč, se gospodična Jeziorovska ni mogla dlje vzdržati; zaploskala je z rokama na vso moč in kričala:

»Hotela bi biti tamkaj, dalipani!«

»Baskat!« je zaklicala debelušna gospa Makovicka z izrazitim rusinskim naglasom, »saj si vendar prišla med izobražen narod, odvadi se svojih »dalipani«. Še tega bi manjkalo, veliki Bog, da bi zavpila: »Naj me krogje bajejo!«

Deklica se je zamejela s svečim in kakor srebro zvonkim smehom in se naglo udarila z rokama po kolenih.

»No, pa naj me krogje bajejo, tetka!«

»O Bog, ušesca človeka bole! Prosi za odpustanje vso družbo!« je klicala gospa stolnikova.

Tedaj je Baška, ki je pri gospe stolnikovi hotela začeti s prošnjo za odpustanje, planila s svojega prostora, pa je obenem vrgla pod mizo nož in žlico, nato pa še sama zdrknila za njima.

Okrogla gospa stolnikova se ni mogla več vzdržati smeha. A njen smeh je bil čuden: najprej se je začela tresti in podhrtevati, potem pa tenko piskati. Vsi so se razveselili. Zagloba je bil v devetih nebesih.

»Poglejte, gospoda, kaj imam s tem dekletom!« je ponavljala gospa stolnikova.

»Samo veselje, kakor mi je Bog milic je del Zagloba.

v Rim

Prosvetna zveza priredi VII. romanje v Rim in sicer od 22. do 29. maja. Namen tega velikega romanja je, prositi sv. očeta, da prišteje našega škofa Slonška med blažene. Romarji bodo ponesli s seboj vse podpise in akte, ki se tičejo Slonškove beatifikacije. Drugi naš namen je, zahvaliti se sv. očetu, da je prišel blaženi Eno, eno največjih dobrotnic Slovencev med svetnice. Tretji namen pa je, da se pokloni slovenska mladina, združena v naših organizacijah v svojih krogih in zastavami poglavarju katoliškega sveta, ki letos obhaja svoj biseromašniški jubilej.

To so nagibi in cilji našega VII. romanja. Potovali bomo s posebnim vlakom. Ustavili se bomo v Florenci in si ogledali njene znamenitosti. V Rim pridemo 23. maja proti večeru. Naslednji dan je na sporedu dopoldan poleg sv. maše v cerkvi sv. Petra, ogled te cerkve, popoldne pa obisk vatikanskih muzejev. 25. maja bi bil dan avdiene pri sv. Očetu. Če bo stoloval v Vatikanu, ako bo pa že na počitnicah, ga obiščemo v Castel Gandolfo zunaj Rima. Naslednji dan ogledamo cerkev Marije Snežne in cerkev sv. Janeza v Lateranu. Popoldne pa moderni Rim, zlasti velike

apostolne naprave pri Borum Bosrolini. 27. maja je na sporedu obisk cerkve sv. Pavla in katakomb ter groba sv. Cirila. Popoldne prosto. Na binkoštno nedeljo dopoldne prisostvujejo romarji slovenski sv. maši v cerkvi sv. Petra. Popoldne krožnja vožnja po Rimu. Zvečer pa je odhod proti Benetkam, kamor pridejo romarji okrog 7. Po sv. maši je na sporedu ogled cerkve sv. Marka, Dožev palače, pomladne razstave, po kosilu okrog 3. popoldne je odhod proti domu. V Ljubljano pride poseben vlak na binkoštni ponedeljek zvečer.

Predvideni stroški za to romanje, to je vožnja III. razred, hrana in stanovanje ter kolektivni potni list znaša za osebo 850 din. Za II. razred 1000 din.

Priglasiti se je treba do 1. aprila pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Pri vpisu je treba plačati na račun potovanja 250 din in priložiti 2 sliki za skupni potni list, v velikosti 5x5 cm. Člani in članice mladinskih odsekov in krožkov kakor včlanjena društva dobijo podrobna navodila v posebni okrožnici. Priporočimo, da je hrana in stanovanje v dobrih hotelih. Katoliški Slovenci udeležimo se tega potovanja v velikem številu, da pomagamo našemu prvemu prosvetnemu delavcu, ki je naučil slovenski narod brati, na svetniški oltar!

skoraj za 100 ljudi. Poročenih je bilo 76 parov. Versko življenje je številni in težki župniji prav lepo napreduje, kar je velika zasluga našega skrbnega in neumornega dušnega pastirja duhovnega svetnika g. Antona Kastelica, čigar 20letnico župnikovanja je slovesno praznovala pretekli teden vsa župnija. Na predvečer njegovega godu 16. jan. je bila prisrčna podoknica. Na čast jubilarja je igrala v pozdrav godba Krekovega prosvetnega društva, pevski zbor pa je zapel tri pesmi. Nagovor g. slavljenca je imel v imenu »Prosvetnega društva« Arnež Peter, ban. svetnik. V nedeljo je bila slovesna služba božja v zahvalo za vse prejeto milosti cele župnije, ki so potekale za časa njegovega delovanja. Pri slovesnosti je bil navzoč jeseniški rojak stolni kanonik dr. Klinar, bivši kaplan, sedanjí poslanec Gabrovšek, dekan iz Radovljice, je imel cerkveni govor, orisal zgodovino župnije od njene ustanovitve do danes. Službi božji so prisostvovali vsi tukajšnji predstavniki oblasti in polno natrpna cerkev vernikov. — Tako praznuje jubilej svojega duhovnega očeta in vodnika hvaležna jeseniška župnija. Gospodu župniku želimo prav iz srca: še mnogo let naj Vas pedpira in ohranja dobri Bog.

Poljane nad Škofjo Loko. Okrog 300.000 din novih vlog ima že naša posojilnica. Te vloge so vlagateljem vedno na razpolago. Priporočamo vsem, da svoje prihranke vlagajo v domačo posojilnico, ne pa v mesne zavode in banke, od katerih nima domač kraj nobene koristi. Dobiček, ki ga pa napravi naša hranilnica, se bo vedno porabil v korist domačega kraja. Tako je že v preteklem letu dala hranilnica v obekorisne namene svojega okoliša vsoto 18.500 din. Zato vsak, tudi najmanjši prihranek vložite v domačo hranilnico, kjer je denar popolnoma varen in vam bo vedno na razpolago. — Dne 7. februarja ob 8 zjutraj bo v šoli v Poljanih kmetijsko-zadružni tečaj, na katerem bodo govorili trije govorilci. Vsi, zlasti pa mlajši mošje in fantje se tega tečaja udeležite! V zadružništvu je rešitev za kmeti!

Cerknica. Dne 23. januarja je praznovala po vsej cerkniški dolini znana Kosova mama 95 letnico svojega rojstva. Rojena je bila v svetotrojiški župniji. Ze kot mlado dekle je prišla slavljenska v Cerknico, kjer se je poročila z Andrejem Kosom. Poročena sta bila celih 65 let in ji je mož umrl lansko leto. Dve njeni hčerki Nežka in Manca še živita. Kosova mama vé zelo mnogo povedati, po-

sebnost še iz tistih časov, ko so gradili železnico od Ljubljane do Trsta. Slavljenska je bila vedno dobra za reveže, noben ni šel praznih rok od nje. Mnogo je pomagala tudi revnim študentom. Bila je vse življenje skromna, liha in iskreno pobožna. Do nedavnega je še hodila vsako jutro k sv. maši in prejela sv. obhajilo. Prava, dobra, pobožna slovenska mati. Bog daj, da bi dočakali 100 let. Bog naj živi jubilarntko!

Škofijan pri Makronogu. Posesnik Skutet, iz Vršnjega vrha je relogal vinograd. Delavci so pri kopanju našli na redko zanimivost. Približno 1 m v globini so izkopali dva človeška okostnaka in pa posodo, loncu podobno, narejena iz žgane gline. Kaj na bi vse to pomenilo, si še nismo na jasem. Okostje je od odraslega človeka. Okostje so delavci zagrnili nazaj, a posodo je pa gospodar spravil. Da bi šlo morda za kak zločin, ni mislil. Domneva se, da je iz rimske dobe. Naj omenimo, da je bilo v naši okolici izkopanih že več starih zgodovinskih predmetov. Tako so pred leti izkopali celo nrtvaško rakev in več drugih reči. Na rojstni hiši mislonarja Knobleharja sta vzdana dva bronasta leva, ki sta tudi bila izkopana v okolici nekdanjega rimskega naselja. Minuli teden je bilo ponoči vžlomeno v dvorano Prosvet. doma, kjer je bilo ohranjen en vagon koruze. Koroze je nabavila občina. Koliko je bilo koruze ukradeni, ni dalo ugotoviti, ker ni še vsa koruza pretehtana. Upamo, da bodo uzmotviti kmalu padli v roke pravice.

Krško. V krškem okraju so bili letni živinski sejmi zaradi slinavke in parkljevke že od meseca novembra zaprti. Ker pa je zaradi strogih oblastnih veterinarskih odredb bolezen popolnoma prenehala, so živinski sejmi zopet odprti. Tak letni živinski sejem bo v Krškem dne 3. februarja — tako zvani Blažev sejem, na katerega se pričakuje mnogo prodajalcev in kupcev.

Slovenj Gradec. Mestno prebivalstvo sta razburila v zadnjem času sredi najtrdnjega spanja kar dva požara. Dne 9. jan. je okrog tretje ure ponoči izbruhnil požar v hiši bratov Kuhar, mesarjev v Slovenjem Gradcu. Po velikem prizadevanju se je v hudem mrazu le posrečilo omejiti požar in ga pogasiti. Komaj so se meščani odahnili in so že nekoliko pozabili, jih je dne 16. jan. zvečer ob 10 zopet vzdignil iz mehkih ložih gasilski signal, da gori v mestu. Topot je postal žrtev ognja lična hišica poštnega pismonoše Veterja ob Misljini. Tukaj, kakor tudi pri Kubarju, je bila takoj na mestu poleg slovenjegradiških gasilcev, ki so po izjavi očividcev, »problem zas, tudi struma starotrska gasilska četa. V obeh pri-

eamo Tatara. Če bi iz tega morda kako nastala sreča za Mihaela, bi se zaobljubila iti peš h kakšni žudodelni podobici.

»Nastane, nastane!« je rekel Zagloba.

»Obe deklici sta iz velikih hiš in obe bogati, pa pomeni tudi to nekaj v sedanjih težkih časih.«

»Take reči imi ni treba dvakrat ponavljati. Mihaelovo premoženje je vojna snedla, čeprav vem, da ima nekaj grošev v dobrem pri velikih gospodin. Nabrali smo marsikrat znaten plen, mišlostljiva gospa, a čeprav se je to oddajalo na hemansko deskreco (uvidenost), je vednar del tega prišel do razdelitve, kakor se to pri nas po vojaški pravi: »od sablje«. Na Mihaela je marsikrat toliko odpadlo, da če bi si bil vse ohranil, bi danes imel lepo premoženje. Toda on je vojak, ne gleda na jutri, da le danes razpisno živi. In Mihael bi bil vse pognal, ko bi ga ne bil jaz vedno zadrževal. Praviš torej, gospa, da so to dekleta velike krvi?«

»V Drohojovski je senatorska kri. Kaipak je res, da naše obmejne kaštelanije tam niso krakovska, in so tudi take, o katerih je malokdo v ljudovladji slišal; ali vendar, kdor je enkrat zasedel stolico, ta oddaja svoj splendor (sijaj) potomstvu. Kar pa zadeva rod, pa Jeziorokovska skoraj še nadkriljuje Drohojovsko.«

»Prosim, prosim! Jaz sam izjavim svoj rod od nekega kralja Masagetov, zato rad poslušam, kakšno je sorodstvo tega ali onega.«

»Iz tako visokega gnezda pa Jeziorokovska zopet ne izhaja, ampak če hočeš, gospod, poslušati... zakaj mi tam v naših krajih lahko na prste seštejemo rodbinske zveze vsakega doma... Ona je torej sorodnica Pofokih, Jazlovcekih in Lašev. Vidiš, gospod, to je bilo tako...«

Tu je gospa stolnikove razgrnila gube svojo- ga krila in se udobneje usedla, da bi je nič ne

»sočni okraji; njih predstojniki, kaštelani, so imeli pozneje samo vojaško oblast in bili člani senata.

oviralo pri priljubljenem pripovedovanju; razkrešila je prste ene roke in pripravila kazalec druge za štetje dedov in babic, potem pa je začela:

»Hčerka gospoda Jakoba Potockega, Elizabeta, od njegove druge žene Jazlovceke, se je omožila z gospodom Janom Smiotanko, podoljskim praporščakom...«

»Zapomnil sem si!« je rekel Zagloba.

»Iz tega zakoni se je rodil gospod Nikola J Smiotanko, prav tako praporščak podoljski.«

»Hm! Lepo dostojanstvo!«

»Ta je bil prvikrat oženjen z Dorohostaj... ne, z Rožinsko... ne, z Voroničnino... da bi te, pozabila sem!«

»Večni ji pokoj, kakorkoli se je že imenovala, je rekel Zagloba resnobno.

»A drugikrat se je oženil z Laševno...«

»To sem pričakoval! Kakšen je bil effectus!«

»Sinovi so jima pomrli...«

»Vsaka radost se krha na tem svetu...«

A od štirih hčera se je najmlajša, Ana, poročila z Jeziorokovskim, grba Ravič, komisarjem za razmejitev Podolja, ki je bil potem, če se ne motim, tudi mečnik podoljski.«

»Bil, se spominjam!« je odgovoril Zagloba z vso gotovostjo.

»Iz tega zakona, vidiš, gospod, se je rodila Baša.«

»Vidim pri tem tudi to, da v tem trenutku meri razdalje od Ketlingove bojne čelade.«

In res, Drohojovska in mali vitez sta bila zapletena v razgovor, gospodična Baša pa je za kratek čas merila razdaljo od bojne čelade do okna.

Ko je gospa Makovicka to videla, se je začela tresti in piskati.

»Ne moreš si misliti, gospod, kaj ma dá opraviti to dekle! Čist hajdamak (razbojnik)!«

lega zakona?«

»Da so vsi hajdamaki taki, bi takoj k njim pristopil!«

»Nič drugega ji ni na misli kakor orožje in konji in vojska! Nekoč se je odpravila z doma na lov, na race, z lovsko puko. Splazi se ti nekje med bičje in gleda: bičje se razmakne in kaj vidi? ... glavo Tatarja, ki se je med bičjem prikradel pod vas... Katera druga bi se bila prestrašila, ta pa, ne bodi lena, ti poči iz puške, Tatar pa lop v vodo! Na mestu, misli si, gospod, ga je položila... in s čim? ... z zrnem za race...«

Tu se je gospa Makovecka zopet začela tresti in hihitati nad prigodo s Tatarjem, potem pa je dodala:

»In kar je res, rešila je nas vse, ker je bil cel čambulek na poti; ker pa je po svojem povratku zagnala hrup, smo imeli dovolj časa, da smo s služničadjo pobegnili v gozdove! Pri nas je vedno tako!...«

Zagloba je bil tako vzradošen, da je za trenutek oko na pol zapri; potem pa je planil kvišku, skočil k dekletu in preden se je zavedela, je poljubil na čelo.

»To od starega vojaka za onega Tatarja med bičevim!« je rekel.

Gospodična je krepko potresla svoj plavi šop. »Kaj? Dala sem mu kropat? je zaklicala s svojim svežim otroškim glaskom, ki je tako čudno donel spričo smisla njenih besed.

»Ti moj hajdamaček najmilejši!« je rekel Zagloba ginjen.

»Toda kaj pomeni en Tatar. Vi, gospodje, si jih posekali na tisoče, Švede in Nemce in Rakocijeve Ogre. Kaj pomenim jaz pri vas, gospodje, pri takih vitezhih, kakor jih ni v vsej ljudovladji. Vem natanko, okot!«

»Učila se bova ravhati s sabljico, ko imaš tak animus!«. Jaz sem že nekoliko pretežek, toda Mihael je tudi mojster.«

»navdušenje.

Čilski potres

Hud potres od srede na četrtek prejšnjega tedna je povzročil v srednjem in južnem delu južnoameriške države Čile hudo razdejanje in zahteval na desetisoče smrtnih žrtev. Bog ne daj, da bi bil pri tem prizadet tudi kak naš rojak-izseljenec, ki jih je tam nad 50.000, in od katerih tvorijo večino Hrvati iz Dalmacije.

Potresi so posledica premikanja velikih grud, sestavljenih iz zemeljske skorje. Kjer je ta bolj razkosana, tam so potresi številnejši. Najbolj razdrapani je zemeljska skorja v dveh širokih in dolgih pasovih. Eden, takozvani Libbeyjev pas, obkroža kar celo zemljo. Vleče se od Srednje Amerike preko Atlantskega oceana, zajame južna Evropa in Sredozemsko morje, gre čez Srednjo Azijo, Sundske otoke in čez Tihi ocean.

Drugi potresni pas pa obdaja okrog in okrog Tiho morje in obsega poleg drugih zemelj tudi

japonske otoke in Čilejevo obalo. Na tej obali pa tudi nekoliko bolj v notranjosti, akoraj ni kraja, ki ne bi zaznamoval v tem ali pa v prejšnjem stoletju večjega potresa. V zvezi s potresi je v teh krajih prav pogost pojav odpiranja zemlje in nastanek širokih in globokih razpok, ki ljudi »skar požirajo«. Te pojave so opazili tudi ob zadnjem potresu. Pri prejšnjih potresih pa so bili nedvomno dokazani več metrov visoki dvigi morske obale. Po potresih so našli namreč školjke, zlasti one, ki vrtajo luknje v kamenje, več metrov nad morjem. Učenjaki so v teh krajih našli ostanke školjk, pa ne kakšnih izumrlih, marveč takšnih, ki sedaj žive v tamkajšnjih obobalnih delih, v višinah do 400 m nad morjem. Iz tega sklepajo, da so se morala tem izvršiti v še nedavnih časih velika premikanja zemeljskih grud, ki so bila v zvezi s silovitimi potresi.

merih je nastal ogenj ob dimniku, kjer je počasi tlel tram, ki sega v dimnik. Pri Kuharju je škoda nad 50.000 din, a tudi Vetter je zelo prizadet.

Vojnik pri Celju. V naši fari s 5050 dušami so nahajali 34 gostlin. Ena gostilna pride na 147 ljudi. Seveda je to število precej zvišal trg, ki ima sam 12 gostlin, a le krog 800 prebivalcev. Društvo pa imamo: kulturnih 13, humanih (gasilna) 3, strokovno-kmečkih 3, stanovsko-kmečkih eno. Zadrugo nismo eno. — Za »Domoljuba« se je uveljavila kolportaža. Vsako nedeljo »pri deseti maši« ga bo prodajal pred cerkvijo Janko Špes iz Malih Dol.

Iz celjskega okraja. Drugi del kmečko-zadružnih letalcev, ki jih prireja s pomočjo banske uprave Kmečka zveza, se bo vršil v našem okraju na Dobni 9. febr., v Dramljah pa 10. febr. — Naš novi mladi kmetijski referent se marljivo udeležuje pri Kmečki zvezi, vrši predavanja pri sadijskih podružnicah in drugod. — Sejmi v našem okraju bodo: 3. febr. na Kalobju, 6. febr. na Dobni in 10. febr. v Sv. Juriju pri Celju.

Škofja vas pri Celju. Novi občinski proračun za leto 1939-40 ima predvidenih 165.941 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Ubožni eklat izkazuje lastnih dohodkov 5000 din, občinski prispevek v ta sklad pa znaša 32.000 din. Med drugim vzdržuje občina tudi 7 občinskih revežev v hiralnici v Vojniku, za katere plačuje letno krog

21.000 din. Za ceste je v novem proračunu predvidenih 18.350 din. Zaradi znižanja trošarine bodo doklade narasle od 57 na 66%. Gradnja ceste Trnovlje—Arcein, ki je dolga nekaj manj kot 2 kilometra, bo stala okrog 100.000 din. Ker je teren raven, stane tukaj 100 m ceste 10.000 din. Nekaj se je napravilo tudi s kulukom.

Žice v konjiškem okraju. Mi se sicer bolj malo oglašamo, a kljub temu mirno in tiho delamo. Pri decembrskih volitvah smo odnesli sijajno zmago, kar pa še ni bilo prav, bomo pa popravili pri prihodnjih občinskih volitvah. Zelo bi želeli, da bi se nam vrnila lepa »žička občina«, kar je naša največja želja in tudi zahteva. — Dne 30. januarja smo imeli poldnevni kmetijsko-zadružni tečaj. Precej smo pridobili s tem tečajem. — Fantovski odsek je prvič dal dne 29. januarja v Društvenem domu igro v 7 slikah »Izpod Golice«.

Habsterdick — Francija. V nedeljo 15. jan. smo se z avtobusom peljali v Metlebach in se udeležili lepe slovenske prireditve. Na sporedu je bilo več slovenskih pesmi, šaljivi prizor »Brivec iz Pariza«, nato pa je sledila igra iz svetovne vojne »Vrnitev«, ki je zelo lepo uspela. Igralci so se zelo potrudili in jim moramo kar čestitati k uspehu. Igre so v tujni bolj redke, prav posebno pa še slovenske, zato pa mnogo bolj vplivajo na človeka kot v domačem kraju. V naši koloniji v Habsterdicku je ta dan umrla gospa Marko, mati

11 otrok. Skoraj 10 let je trpela za sladkorno boleznijo. Blaga pokojnica je bila rojena 2. februarja 1882 v Zabukovju pri Sevnici. Bila je dvakrat poročena in je zapustila še 8 nepreskrbljenih otrok. Ostali otroci so že poročeni in razkropljeni po svetu. Njenega pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi, ki so tako počastili dobro in ekšno slovensko mater. Bog naj ji bo bogat plačnik. Družini in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje. — Vsem bravcem »Domoljuba« pošiljamo najlepše pozdrave.

Vače. Ugodna zima omogoča, da je nekaj delavcev še prav v tem času zaposlenih pri gradnji nove banovinske ceste Kandrš—Moravce. Prav je tako, da se ta potrebna cesta čimprej preda prometu ter da se potem preide k preložitvi zloglasnega Boltetovega klanka in kandrškega grohata, ki vežeta savsko dolino z Zagorjem in Trojanami. Kajpada ostanejo Vače še vedno, kljub modernim cestam, mesto na gori, oziroma v bregu, ločeno od železnice in sveta z dolgim klancom. Je pa oni dan rekel pameten in dalekoviden mož: Boste videli, da bodo višinski kraji, kakor so Vače, lepega dne prišli zopet do veljave in do gospodarskega pomena, kakor je bilo to v davnih časih. Svet se vedno okrog suče. Včeraj hribi, danes doline, jutri pa spet hribi. — Zanimati bodo to prerokbo potrdili.

Kranjska gora. V nedeljo 20. januarja se je poročila Marica Hlebanja z Antonom Poločnikom, mesarskim pomočnikom z Bleda. Nevesti, ki je vnela cerkvena pevka, je zapelo na predvečer v slovo pevsko društvo »Cecilija«. Mlademu paru mnogo sreče!

Vodice. Med napredujoče slovenske okoliše moramo šteti Vodice, kjer se prav živahno gibljejo na vseh poljih. Tukajšnja krajevna Kmečka zveza je priredila 26. januarja tečaj, ki je zelo lepo uspel. Na tečaju so govorili okrajni kmetijski poročevalci inž. Masten o kmečkih in gospodarskih vprašanjih in g. Puš o strokovni in stanovski izobrazbi kmečkega ljudstva. V razgovor pa so posegli mnogi udeleženci, kar je pokazalo, da so kmetje in mladina z veliko pozornostjo sodelovali pri tečaju in sledili predavanjem. Tečaj je organiziral in spretno vodil tukajšnji delavni predsednik KZ župan Janko Jerala. Bo pa v kratkem, namreč dne 16. februarja t. l. še en tečaj, ki bo tudi zelo važen in na katerega so vabljeni vsi možje in pa fantje. Tukajšnja krajevna Kmečka zveza je naročila poldrugi vagon močnih krmič. Sodelovala je tudi pri ureditvi mlečnih cen. — Mladina obiskuje

Gospodična je na ta predlog poskočila, nato pa je Zaglobi pobjubila roko in se poklonila malemu vitezu ter rekla:

»Hvala za obet! Nekoliko že znam!«

A Volodijovski je bil ves zatopljen v razgovor s Kržišo Drohojovsko, zato je odgovoril raztreseno:

»Kar le ukažeš, gospodična!«

Zagloba je s plantetnim obličjem zopet sedel h gospe stolnikovi latichevski.

»Moja milostiva dobrotnica«, je rekel. »Dobro vem, kako izborne so turške slaščice, ker sem dolga leta presedel v Stambul«, pa tudi to vem, da jih je mnogo vprav lakomnih nanje. Kako se je zgodilo, da se ni doslej še nihče polakomnil te deklice?«

»Za Bogal! Ni manjkalo takih, ki so obema dvorili, Baško pa, vidiš, imenujemo za šalo vdovo po treh možih, ker so se naenkrat trije čestiti vitezi zaljubili vanjo: gospod Svirski, gospod Kondracki in gospod Cvilihovski. Vsi so šlahta iz naših krajev in imajo dedna posestva; njih rodbinske zveze ti tudi lahko natanko povem, gospod.«

Po teh besedah je gospa stolnikova že zopet razkrečile prste leve roke in pripravila kazalec desne, toda gospod Zagloba je brž vprašal:

»In kaj se je z njimi zgodilo?«

»Vsi trije so v vojski padli, zato pa tudi Baško imenujemo vdovo.«

»Hm, kako pa je ona to prenesla?«

»Vidiš, gospod, to je pri nas vsakdanja stvar in le redko kdo doseže visoko starost in umrje naravne smrti. Pri nas pravijo celo, da pristoji blaženci edino le smrt na bojnem polju. Kako je Baška to prenesla? Malo je pohlepila, revica, a največ v hlevu, zakaj če jo kaj boli, hajdi takoj

v hlev! Nekoč sem šla za njo in jo vprašala: »Za katerim jokaš?« A ona nato: »Za vsemi tremi!« Iz tega odgovora sem takoj spoznala, da ni nobenega posebno zaljubljenega... In tako mislim, da ker ima glavo s čim drugim zaposleno, sploh še ne čuti volje božje; Kržiša že bolj, a Baška najbrž še nič!...«

»Jo že zafrtil!« je rekel Zagloba. »Milostiva gospa dobrotnica, midva to najbolje razumeval! Začuti jo, začuti!...«

»Taka je naša usoda!« je odgovorila gospa stolnikova.

»Dà, prav tako je. Iz ust si mi to vzela gospa!«

Nadaljnji razgovor je pretrgala mlajša družba, ki se je približala.

Mali vitez je postal že zelo zaupljiv do gospodične Kržiše, ona pa se je očitno zaradi svoje srčne dobrote bavila z njim in njegovo žalostjo tako, kakor se zdravnik bavi z bolnikom. In morda mu je prav zaradi tega izkazovala več naklonjenosti, kakor je to dovoljevalo njuno kratko poznanje. Toda ker je bil gospod Mihael brat stolnikove, gospodična pa sorodnica njenega moža, se ni to nikomur zdelo čudno. Zato pa je ostala Baška nekako osamljena in samo gospod Zagloba ji je neprestano posvečal pažnjo. Sicer pa je bila očitno popolnoma ravnodušna glede tega, ali se kdo z njo bavi ali ne. Spočetka je gledala z občudovanjem na oba viteza, toda z enakim občudovanjem si je ogledovala tudi čudovito Ketlingovo orožje, porazobeseno po stenah. Potem je začela nekoliko zehati, nato so ji lezle oči čim dalje bolj skupaj, slednjič pa je rekla:

»Tako strašno sem zaspala, da se zbudim gotovo šele popitrišnjem...«

Po teh besedah so se takoj vsi razšli, zakaj ženske so bile od polu zelo utrujene in so čakale samo, da ležejo k počitku. Ko je slednjič gospod Zagloba ostal sam z Volodijovskim, je najprej za-

šel značilno mežikati, potem pa je pričel malega viteza na lahko obdelovati s pestjo.

»Mihael, no kaj, Mihael, he? Kot dve repi, kaj? Menih postaneš, kaj? Pa je slastna ta borovnica Drohojovska. Pa oni rožnati hajduček, uhi! Kaj praviš ti na to, Mihael?«

»Kaj, nič!« je odgovoril mali vitez.

»Prav posebno se mi je prikupil oni hajduček. To ti rečem, da ko sem med večerjo pri njej sedel, me je peklo od nje kot od pečice.«

»To je še koza; ona druga je vsaj resnobjša!«

»Drohojovska je ogrska sliva, prava ogrska sliva. Toda oni orešek!... Ko bi jaz imel zobe!... Sem hotel reči, ko bi jaz imel tako hčerko, edino tebi bi jo dal. Mandelj, ti pravim, mandelj!«

Volodijovskega je nepričakovano obšla žalost, ker se je spomnil priimkov, ki jih je gospod Zagloba dajal Anuši Borzobohati. Naglo mu je stopila kakor živa pred oči njena postava, njen mali obraz, njene temne kite, njena veselost in ščebetanje in način, kako je gledala. Tidve obe sta bili mlajši, vendar pa mu je bila ona stokrat dražja od vseh mlajših.

Mali vitez si je pokrtil obraz z rokami in zgrabila ga je tem hujša bolest, ker je bila nepričakovana.

Zagloba je osupnil; nekaj časa je molčal in gledal nemirno, nato pa je rekel:

»Mihael, kaj naj to pomeni? Spregovori, za Boga.«

Volodijovski je spregovoril:

»Toliko jih živi, toliko jih hodi po svetu, samo moje ovčice ni več, samo nje edine nikoli več ne uzrem!«

Nato mu je bolečina zadušila glasy, zato je uprl čelo ob držaj klopi in začel šepetati skozi stisnjene ustnice:

»Bog! Bog! Bog!...«

(Nadaljevanje prihodnjaja)

zinsko kmečko nadaljevalno žolo, ki jo vodi učitelj Vodnik, z vneomo pokušajeta tudi domači g. župnik g. Peter Jane in okrajni kmetijski poročevalec inž. Masten. Žola lepo napreduje in je mladina obiskuje v velikem številu tako, da bo žola dosegla lepe uspehe za rod prihodnjih gospodarjev in vodikih poljedelcev. Vodice smemo sedaj resnično postaviti za zgled, kako naj se dviga izobrazba kmečkega in podeželskega ljudstva!

St. Peter pri Novem mestu. Posesnik Jože Prešeren in Zagrada je podiral staro hišo in je med podiranjem tako nesrečno padel na tramovje, da si je prebil lobanjo; čez 8 dni je poškodbam podlegel. — Druga žrtev je 10-letni Vinko Krašev, posesnikov sin iz Jevč. Tako nesrečno je padel pod konje, da se je na mestu ubil. Naj počiva v miru!

Ponikve pri Dobrepoljah. V začetku minule tedna so ponikvi neznanu svedrovcu obiskali enodružinsko vilo, kjer stanuje zdravnik dr. Herfort. Sredi noči so se zlikovci splazili na streho, odkrili več opek, hoteč vlomiti skozi podstrešje v notranje prostore. Nenavaden šum je prebudil zdravnika, ki je šel pogledat skozi okno. Oddal je več strel in s tem prepočil predrzne dolgostrneče. — Oni dan smo položili k večnemu počitku 53-letno posesnico Podlogar Pavlo. Naj ji svetli večna luč!

Hlova gora. Minule dni smo sprejeli z velikim veseljem odlobo poštnega ministristva, ki izloča našo vazo iz poštnega okoliša Videm-Dobrepolje in jo priključuje Krki. Obenem nam bo pošta na Krki dostavljala trikrat tedensko po poštne slu vse poštne pošiljke. Hvala vsem, ki so se trudili za spremembo!

Videm-Dobrepolje. Pred kratkim je postal leenobrtin tečaj, ki ga vodi kipar Repič Franc, večje število vabljenih lesenih igrač trgovinskemu muzeju v Beograd, odkoder jih bodo poslali na svetovno razstavo v Newyork. Prav tako je poslal lutkarski tečaj svoje mične lutke Osrednjemu zavodu za žensko obrt v Zagreb, ki bodo tudi odposlane v Newyork. Vsekakor velik uspeh in lep napredek za nastajajočo novo slovensko obrt.

Dolenjske Benetke. Kar svatovsko razpoloženje je začelo med našo prosvetno družino. Kar 8 članov, s predsednikom društva in predsednico Dekliškega krožka bo stopilo ta predpust pred poročni oltar. Mnogo blagoslova jim želimo na novi življenjski poti. Upamo, da bodo vsi ostali zvesti

NAZNANILA

n Duhovne vaje za dekleta so v Domu Brezmadežne od 25. februarja do 1. marca in od 24. do 28. marca. Za žene od 18.—22. marca. Začetek zvečer prvega dne, sklep zadnjega dne jutraj. Oskrbnina 85 din. V to vsojo je vsota tudi vožnja s avtobusom do Ljubljane in nazaj.

Fantje, na duhovne vaje! — Vsak dober fant si želi, da se v prostem času enkrat dobro zbere in postavi svoje notranje življenje na globoko podlago. Tega mu pa doma ni prav mogoče. Prav lahko pa to stori v Domu duhovnih vaj. Tukaj bosta v mesecu februarju še dva tečaja za fante in sicer prvi: od 6. do 10. februarja in drugi od 13. do 17. februarja. Zglasite se pravočasno za enega ali drugega. Vsak udeleženec dobi svojo lastno sobico in vso postrežbo. Vsi stroški znašajo za osebo po 100 din, če pa se jih oglasi večja skupina iz ene župnije, se stroški zmanjšajo na 75 din za osebo. Vsi udeleženci se zberejo v Domu prvi dan do 6 zvečer. — Odloči se in prid! Na veselo svidenje vabi >Dom sv. Ignacijca v Ljubljani, Zrinjskega cesta št. 9 (poleg cerkve sv. Jožefa).

Zveza katoliških kmečkih mladenk priredi v času od 18. do 24. februarja 1939 duhovne vaje s tečajem KA v Lichtenurnu v Ljubljani. Vsa mlada dekleta, ki želite delati pri KA, se prigrasite za te duhovne vaje do 5. februarja 1939 na naslov: Zveza kat. kmečkih mladenk, Ljubljana, Masarykova c. 12. Celotna oskrbnina znaša 130 din. Vse udeležence naj pridejo v zavod 18. februarja do 6 zvečer. — Odbor.

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Cetrtek, 2. febr.: 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 14 Jaslicam v slovo, 17 Kmet. ura: Za naše živinojce, 17.30 Vesel domač koncert, 20 Koncert godbe »Sloga«. — **Petek, 3. febr.:** 18 Ženska ura: Vplivi, ki oblikujejo ženo življenje, 18.40 Francoščina, 19.50 O zgodovini smučarstva pri nas, 20 Veseli muzikantje. — **Sobota, 4. febr.:** 18 Za delopust, igra Radijski orkester, 18.40 Pogovori s poslušalci, 19.50 Beseda k prazniku, 20 O zunanjih politiki, 20.30 Bučar: »Smuk — smuk, veseljo igra z godbo in petjem. — **Nedelja, 5. febr.:** 10 Verski govor, 10.15 Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, 13.30 Operni dvospevi ob spremljevanju klavirja, 17 Kmetijsko predavanje: Gospodarska navodila in tržna poročila, 17.30 Revček Andrejček, ljudska igra, 19.50 Samospevi, 20.30 Za krajši čas. — **Ponedeljek, 6. febr.:** 18 Zdravstvena ura: Mladenim in mladencem na pot, 18.50 Melodije Paglavčeve pesmarice iz l. 1733, 20 Rezervirano za prenos. — **Torek, 7. febr.:** 18 Pester spored Radijskega orkestra, 18.40 Osnova svetosti (religioznosti), 19.50 Deset minut zabave, 20 Pevski kvartet »Fantje na vasic. — **Sreda, 8. febr.:** 18 Mladinska ura: Glasbeno predavanje, 18.40 O dolenskih gradovih, 20 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

Prosvetnemu društvu. — Lovska sreča je obiskala našega župana Lokarja, ki je prejšnjo soboto v Opatovi gori ustrelil 130 kg težko divjo svinjo z dvema mladičema. Bog daj srečo! Pa še za naprej kaj takega.

Ambrus. Dne 26. januarja je umrl v Ambrusu po hudi bolezni posestnik Jože Znidaršič, star komaj 41 let. Za njim žaluje zapuščena žena in 7 nepreskrbljenih otrok, od katerih najstarejša hčerka šteje le 14 let, najmlajši 1 leto. Bil je vsekoli poštenjak in dober mož. Bil je član občinskega odbora, gasilske čete in Apostolska moč in fantov. Pogreba se je udeležilo zelo mnogo ljudi. Polnoštevilno so bili zastopani gasilci v krojih. Enako je bil zastopan občinski odbor. Pevci pa so pred hišo in na pokopališču zapeli tri pesmi. Naj počiva v miru! Žalujemo naše sožalje! — Nastopilo je pravo pomladno vreme. Sonce sije tako prijazno, kot včasih še meseca marca ne. Po sončnih rebrih že cveto znanilke pomladi trobentice. Samo bojmo se, da se bo meseca marca, ko bo treba prišli z delom na polju, čimrilo in bo zapadel eneg. — Vsi stari »Domoljubovi« naročniki so ostali večinoma zvesti, precej je tudi novih. Tako je prav, krščanska hiša imej samo katoliško časopisje! Vsak kdor ga hoče še naročiti, lahko to stori. Naročila in plačila sprejema zastopnica naših časopisov Marija Šinkovec, Ambrus 12.

Cerklje pri Kranju. Pretekli teden se je pri našem mesarju Jožetu L. zgasil nek tujec, češ da ga je poslal znani mesar iz Kranja, da bi mu posodil nekaj stotakov, katere bosta potem poročala na blagu. Tega pa Jožet L. ni hotel storiti, ampak je napisal na listek, da ne posodi, kar je podpisal in pritisnil svojo štampiljko. S tem listkom je pa ta tujec šel na Zg. Brnik in se zgasil pri Janezu J., češ da gre z mesarjem Jožetom L. v sosednjo vas po tele in da ga je on poslal, da bi posodil 300 din, ker je denar doma pozabil, če pa ne verjame, naj pogleda listek z njegovo štampiljko. Janez J. je imel seveda to za resnico in ker mesarja Jožeta L. dobro pozna, ni niti listka natančno pogledal, ampak je tujcu takoj dal 300 din, s katerimi je naglo zginil. Pozneje se mu je pa stvar začela zdeti nekoliko sumljiva. Da bi se prepričal, je stopil k Jožetu L. v Cerklje, kjer je pa spoznal, da je bilo tujčovo govorjenje grda potegavščina, ki ga je stala 300 din. Zatorej ljudje, bodite previdni! — Preteklo leto smo v naši občini popili: 31.988 litrov vina, 2307 litrov pive, 1229 litrov špirita, 362 litrov žganja in 79 litrov likerja. Precej »jurčkov« je steklo po grlu. — Prvi del kmetijsko-gospodarskega tečaja, ki ga prireja Kmečka zveza, je dobro uspel. Občani se opozarjajo na drugi del, ki bo 15. februarja ob isti uri, na katerem bodo zopet tri važna predavanja. — Igralci Prosvetnega društva se pripravljajo na igro »Politikant«, katero ne bo amel nihče zamuditi.

Prežiganje pri Litiji. V torek 24. januarja je v zgodnjih jutranjih urah pričelo greti v Malem vrhu pri posestniku Skubicu, na domače »Jerničku,

Iz naših društev

1 Dravograd. Sadjarsko in vrtnarsko društvo je imelo svoj občni zbor dne 15. jan. Društvo je preteklo leto prav lepo delalo in napredovalo, kakor smo slišali iz poročil obnega zbora. Mlademu društvu želimo mnogo napredka.

1 Prosv. društvo v Mekinjah uprizori v nedeljo, 5. febr. ob pol 4 pop. veseljoigro v 4 deli »Miki je treba možac. Vseskozi dostojna in zabavna igra bo gotovo privabila mnogo gledalcev. Da ne bo med odmori dolgčas, bodo poskrbeli tamburaši, ki bodno tedaj nastopili.

1 Vrhnika. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki vprizori na Svecnico 2. februarja ob 8. zvečer v dvorani Prosvetnega doma na Vrhniki igro v treh dejanjih »Vesela bodi pot«. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Rokodelskem domu. K obilni udeležbi vsi vabljeni.

1 Odkup Prešernove rojstne hiše, je bil naslov predavanju, ki ga je imel pisatelj Finžgar v petek na prosv. večeru. G. predavatelj je mošttrsko razvil pred nami dogodek, kako se je to delo v hitrem času izvršilo. Vsi navzoči so bili s predavanjem med vse zadovoljni. Prihodnji prosvetni večer v petek, 3. februarja bo posvečen češkoslovski državi. Predaval bo dr. T. Debeljak s »Pogled v smisel češke zgodovine v luči današnjih dogodkov. — Režiserski tečaj za režiserje prosvetnih odrov bo v nedeljo 5. februarja v bel dvorani hotela Union. Tečaj organizira Prosvetna zveza v Ljubljani, kamor se je treba prijaviti.

1 Komenda. Prosvetno društvo priredi 5. februarja 1939 ob 3 popoldne v novem domu veseljoigro »Pri belem konjčku. Igra je zelo zabavna, zato iskreno vabljeni.

1 Rove. Na svecnico in v nedeljo, dne 5. febr. bo Prosvetno društvo priredilo igro »Ziviljenje Vabljeni.

1 Stara Loka. Dramatski odsek društva Kamnik je 22. januarja gostoval v starološkem domu Nušičeve komedijo »Dr. Ze v predprodaji so bili vsi sedeži razprodani, tako veliko drži Stari ločani na kamniške igralce. Dobro so se odrezali. — »Pri belem konjčku« bo pa naslov priznane komedije, ki jo bodo člani našega dramskega obseka igrali v nedeljo 5. februarja ob pol 4 popoldne. Vabimo.

1 Preska. V nedeljo 5. febr. popoldne ob 4 priredi Prosvetno društvo v Preski veseljoigro »Rea lušno je tam na deželci. Ker je to že druga in najbrž zadnja prireditel Prosvet. društva v tej sezoni, zato je dolžnost prav vsakega člana in prijatelja Prosvetnega društva, da se u prireditve udeleži. Za povrh bo še deležen na vsi moč veliko smeha in prijetne, cenene zabave.

1 Čemšenik. Prosvetno društvo bo ponovilo v nedeljo 5. februarja ob pol 3 popoldne igro »Prditi križ. Vsebinska igre je pomenljiva in poučna v tem, ker nazorno prikazuje, kako odtujejo Bogu moderno mestno življenje mlado dušo. Vabimo! Bog živi!

v hiši trenutno ni stanovalec, zato ni požigala pri njegovem podlem dejanju nihče motil. Pogreba je hiša, ki je bila s slamo krita. Drugo gospodarsko poslopje je obvarovala burja, ki je ogrel odnašala v nasprotno smer. To je že tretji požar v naši fari v razmeroma kratkem času. Upamo, da se bo orožnikom posrečilo najti požigalca. — Ljudstvo je postalo razburjeno zaradi uredbe o drž. in ban. cestnih skladih, zaradi katere se bo pobirala visoka davečina na kolesa in zlasti na vozove. S tem je naš kmečki človek silno prizadet, zlasti kmetje in delavci v naši hriboviti občini. Pri nas nima nikdo kolo ali voz za luksuz. Ljudstvo upravičeno pričakuje, da se nova davečina ne samo globoko zniža, ampak da se popolnoma odpravi. — Otroška bolezen osipice pojenjuje, a je vendar še precej otrok bolnih. — Kat. prosvetno društvo pripravlja, da nastopi na pustno nedeljo po deseti maši z znano veseljoigro »Davek na samce«, na kar že sedaj opozarjamo. — Fantovski sestanki se vrše stalno ob četrtnih zvečer. Fante opozarjamo na krasno predavanja, ki jih je škoda zamuditi. Sedaj prihaja k sestanokom čez 30 fantov. Zeleti je, da se še ostali pridružio. — Voditelj slovenskega naroda g. dr. Anton Korosec je prevzel botrinstvo nad enajstim otrokom-sinčkom Narčeta Čoža iz Račice. Otrok je dobil pri krsti ime svojega visokega botra, namreč — Anton.

V vsako hišo »Domoljubac«!

ZA DOBRO VOLJO

Viharno noč je Balantač sedel v gostilni, ko pribiti Franc in vsi iz sebe pravi: »Balantač, Balantač, hitro pojdi domov, vesa tvoj ovčji hlev je odneslo.«

Balantač se ni zmenil in pil naprej. »Ali siliš, tvoj ovčji hlev je odneslo.«

»Pa ga ni,« je počasi odvrnil Balantač, »saj imam ključ pri sebi.«

Ko sem bil pred par tedni na dopustu v domačem kraju, so mi povedali, da je ravno tiste dni umrl nek bogat podjetnik. Ne le da ni bil priljubljen pri delavstvu zaradi svojega nesocialnega ravnanja z njim, tudi njegova družina niti nista srečna, s katero je postopal naravnost tiransko. Ko sem prišel na pokopališče do njegovega groba, sem bral na spomeniku: »Ljubljen od vsakogar, kdor ga je poznal.« Ali bi ne bilo mnogo bolje, ako bi teh besedi ne bilo na spomeniku, ko je pa vsakdo vedel, da je bilo ravno obratno.

Manufakturo

po nizkih cenah
dobite pri in v veliki izbiri

Oblačilnici za Slovenijo - Ljubljana

Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

Državnim in samoupravnim uradnikom nudimo blago na ugodno mesečno odplačevanje.

Mihevc je prišel pozno domov, previdno je zaklenil za seboj vrata ter prisluhnil. Nič. Sezul si je čevlje in neslišno lezel po stopnicah. Kot tat se je splazil v kuhinjo in v spalnico. Niti luči ni napravil, ko se je spravil spat, in komaj si je upal dihati. Legel je v posteljo ter si globoko oddahnil, ukanil jo je, ni ga ničala.

Ko se je zjutraj prebudil, se je ozrl po ženi in tedaj žele se je spomnil, da je prejšnji dan odpotovala k teti na Dolenjsko.

Fige

zopet dobite po nezvišani ceni,
kakor tudi **brinje** pri trdki
Fran Pogačnik, d. r. o. z., Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) cesta 33

Neka starejša ženica pripoveduje: »Pred nekaj leti sem se vozila v tramvaju, voz je bil poln, z menoj vred so morali stati tudi še starejši ljudje od mene. Med onimi, ki so sedeli, je bil tudi mlad, lep človek, ki pa ni najmanj poskušal sedež odstopiti kakšni starejši osebi, kot sem to včasih brala v časopisih.«

Kako neoljčan in sebičen človek, pa tako mlad, sem si dejala.

Ko smo prišli do postajališča, je mladenič vstal in se komaj preril do izhoda — z eno nogo.

Natakar: »Gospod, tale kovač, ki ste mi dali, je za nič.«

Gost: »Saj je bilo kosilo tudi za nič.«

Sodnik: »Koliko ste pa takrat dobili?«

Obtoženec: »Nič, še plačati sem moral.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Stavbna parcela

naprodaj v Čirčičah,
10 minut od Kranja.
Pipan, Strahinj-Naklo.

Črne obleke in suknje

za ženske nudi najceneje
Presker, Ljubljana,
Sv. Petra c. 14.

Kupim vsakovrstno

zlate in zlatnihe
F. Cuden, Prešernova
ulica št. 1, Ljubljana.

Zmleti deteljni odpadki

vsebujejo 37% beljakovin
in toličce ter so lažni
in enostavno enakovredno
močno krmilo.
100 kg Din 90.—
Sever & Komp., Ljubljana,
Gospodarska 5.

16 živalnih strojev

popolnoma novih in 8
rabljenih prav poceni
naprodaj pri »Prometu«
(nasproti Križanske
cerkve).

Vajenca za čevljarstvo

obrt sprejem
tako. Hrana in
stanovanje preskrbljeno.
Ivan Lindič, čevljar,
Mokronog.

Deklo za vsa kmečka

dela, sprejem
tako. Ljubljana VII,
Voduškova 133.

Posestvo naprodaj

v Sav. dolini. 10 orolov,
sončna lega, 1/4 ure od
trga. Poizvedbe pri g.
dr. Gračner, Vransko.

Pozor gozdarji!

Izdelujem najcenejše
in najfinejše orodje
kakor sekire, malarine,
plankače, cepine, Pontalier,
cepine kmečke.
Pošiljam po pošti na
drobno in debelo. —
Krmelj Matevž, sekirni
kovač, Log, Šk. Loka.

Malo posestvo

na soščnem kraju kupim.
Točen opis in ceno
pos ali takoj na: Janez
Polajnar, Cerklje pri
Kranju.

Prodajam nov debelnjak,

panje in orodje,
mlatičnico, 3 lahke
vozove in semensko
deteljo. Skuhic, Ber-
vace, Grosuplje.

Kupim mrjasca

bele pasme, 8 mesecev
starega. Lovše Franc,
Hotič pri Litiji.

Posestvo v dobrem

stanju, bremen
prosto, zaraščena
gozd radi selitve prodam.
Redi 2 kravi. Plačilni
pogoji ugodni. —
Razboršek Fr. Čemšnik
št. 32 pri Zagorju ob
Savi.

Brejo svinj

12 tednov, prodam. —
Medno št. 18.

Vajenca za krojaško

obrt sprejem.
Hrana in stanovanje
v hiši. Ponudba na
upravo Domoljuba
pod »Pošten« št. 1468.

Prodajam kravo

s teličkom. — Bugar
Ivan, Vnanje gorice 37,
Brezovica.

Seno mešano z

deteljo, prodajam
A. Peklaj, Medno št. 6.

Služkinjo strogo

pošteno,
sprejme manjša družina,
kjer se lahko
priuči najboljši kuhi.
Ponudbe na upravo Domoljuba
pod »Križanska družina« št. 1445.

Hlapca h konjem

sprejme mlin v okolici
Ljubljane. Ponudbe na
upravo Domoljuba pod
»Hlapec« št. 1207.

Mlado služkinjo

na gostilno in kmetijo
na delu sprejem.
Naslov v upravi Domoljuba
pod št. 1299.

Iščem fanta

od 14 do 17 let,
za kmečka dela. Dremelj,
Dalna vas št. 11, pošta
Laverca.

Mlad fant išče službo

hlapca. —
Ponudbe na upravo Domoljuba
pod št. 1446.

Hlapca h konjem

gozdarjenje.
sprejem. — Andlovic,
Škofljica.

Lepo stavbno parcelo

okrog 9000 m², prodajam
Ivana Osolin, Domžale,
Ljubljanska 17.

Mizarška vajenca

sprejem takoj. Oskrba
v hiši. Fr. Nadižar,
mizarstvo, Kranj.

Fanta od 17 do 20 let

starega. iščem
za kmetijo. Prepeluh
Anton, Dobrunje pri
Ljubljani.

Dekle za kmečka dela

dobi mesto v
župnišču. Ponudbe na
upravo Domoljuba pod
št. 1262.

Vajenca in 2 krojaška

pomočnika sprejme
tako. Smrke Alojzij,
Žužemberk na Dolenjskem.

Domača zavarovalnica

za podporo v slučaju
bolezni (bolniški stroški)
in za slučaj smrti
(pogrebno) sprejme
v vseh okrajih zastic-
nike. — Ponudbe pod
»Zavarovalni zavod«
na upravo Domoljuba
pod št. 1451.

Učenca močnega, zdravega

sprejem. Hrana in
stanovanje v hiši. —
Kalkič Anton, pekarna,
Dražlje 250 p. St. Vid nad
Ljubljano.

Predelavko

za gozdno drevnino
iščem. Prosto stanovanje,
drva, njiva in plača
na uro. Ali mesečna
plača ob brači. Saka
Starč, Mengeč.

Ušitelj: »Če bi pesnik Prešeren še živel, kaj menite, ali bi ga današnji svet občudoval?«

France: »Seveda bi ga, ker bi bil 139 let star.«

Turk: »Ali poznate tam v vasi nekoga z enim ušesom z imenom Štibernik?«

Dobernik: »Ne vem, katerega mislite. Kako pa je ime drugemu ušesu?«

Divjačina pobijte zdaj dokler ima diako še dobro in prinesite kože v prodajo. Zdravič. Ljubljana, Stari trg 33 nasproti kavarne Zalaznik.

S prekoceanskim parnikom se je vozila čemerna gospa, kateri niti rešilni pasovi niso bili po volji. »Kaj pa ni v redu s temi pasovi?« jo je vprašal kapitan. — »Tako umazani se mi zdijo, treba bi jih bilo oprati. Ako bi se morala kaka dama poslužiti takega pasu in si ga opasati okoli sebe ter poskočiti v morje, bi njena obleka najbrže ne bila več za rabo.«

Na reklamnem lepaku je stalo med drugim: »Prosim svoje cenjene odjemalce, mojo trdiko ne zamenjati z enakimi goljufivni podjetji.«

Naš vsakoletni

semenj

z znano nizkimi cenami

se prične 1. februarja

Ne zamudite ugodne prilike!

ANT. KRISPER

Mestni trg št. 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

»Domoljuba« stane 39 din za celo leto, za tuzemstvo 50 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inštalacijo in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Počjaka. — Uredniki: Jože Količek. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejšeNove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljiveobrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

Rotija se je vanomer znašala nad možem, češ da je vse njeno in da on ni imel nič. Posteljina je njena, šivalni stroj, kuhinjska posoda, mize? skratka vse. Neke noči prebudi svojega moža: »Slišiš, tak sliši vendar, tatovi so spodaj, brž vstani.«

Mož se je leno obrnil v postelji: »Čemu neki, saj ni nič mojega tam dole.«

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih rastlin s uporabo »HERSAN CAJA«, mešanice posebnih zdravilnih rastlin po receptu dr. R. W. Pearsona, glavnega zdravnika v Bengali (angleška Indija). Dvoletna skušnja je pokazala vrednost »HERSAN CAJA«, la sicer s nedvomnim uspehom pri boleznih: pospevanja žil, boleznih krvnega obtoka, ženskih boleznih, bolečinah menstruacije (mesečno pletilo), migreni, revmatizmu, ledvičnih boleznih, boleznih jeter, žolčnih motenj, zastrupljenja, sapriju, astmi, črevesnih boleznih, bolezni, splošnem in prebavnem debeljenju in proti zgostitvi »HERSAN CAJA« se dobi v vseh lekarnah.

Reg. S. št. 19334-33.

I. Reklamno žrebanje

manufakturne in konfekcijske trgovine

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29 in 30

Ker imamo sedaj dovolj velike poslovne prostore, hočemo še bolj razširiti krog svojih odjemalcev. V svrhu tega bomo razdelili za pomlad med nje potom žrebanja

20 krasnih daril in sicer:

- 5 krat po dve svileni prešiti odeji,
- 5 krat po eno kompletno možko obleko, finega kamgarna,
- 5 krat po en damski kostum ali plašč, dobro blago,
- 5 krat po en kos 30 m najboljšega žifona.

Vsak, kdor kupi pri nas od 1. feb. do 8. aprila t. l. za najmanj 100.— din blaga naenkrat, odda svoj naslov in dobi kupon s tekočo številko, katerega naj dobro shrani do dneva žrebanja, ki se bo vršilo ob navzočnosti odjemalcev in javnega notarja **dne 11. aprila 1939** ob 2. uri popoldne. Izžrebane številke se bodo objavile v časopisih in v naših izložbah! Med tem časom bomo posebno pazljivo polagali na to, da zadovoljimo naše odjemalce s tem, da jih postrežemo z dobrim blagom in nizkimi cenami. Ne zamudite te redke in ugodne prilike, ter oglejte si krasna darila v naši izložbi!

Pozor!

Zaloga se bliža koncu

zato pohitite z nakupom knjig pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela	din 10.—
Sv. čistost	din 5.—
Samiec: Za naše male	din 8.—
Vole: Roka božja	din 10.—
Turšič: Izgubljeni raj	din 10.—
Sardenko: Dekliške pesmi	din 18.—
Scharsch: Spoved malih grehov	din 25.—
Potočnik: Dobri pastir, I. del	din 38.—
Potočnik: Dobri pastir, II. del	din 40.—
Potočnik: Dobri pastir, III. del	din 40.—
Teraš: Za visokim ciljem	din 24.—
Teraš: Pri studencih zdravja in moči	din 24.—
Teraš: Po stezah resnične popolnosti	din 24.—
Vole: Otrok, I. del	din 25.—
Vole: Otrok, II. del	din 24.—

Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig,
skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo

sedaj skupno samo
din 15.—

sedaj skupno samo
din 50.—

sedaj skupno samo
din 30.—

sedaj skupno samo
din 20.—

din 200.—

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Ljubljana

Komenskega ul. 4

Telefon št. 3528

Dr. Franc Derganc

inf.-primanj. konz. št. 1. p.

Ordinanca: II.—4.

Fijaker je pripeljal na kolodvor izredno do belo žensko. Ko mu je odštela 15 dinarjev brez napitnine, ji je dejal: »Nikar ne hodite mimo k njega, gospa, sicer ga lahko kaj napade, ko bo videl, kaj je vozil in niti dva kovača ni zaslužile.«

Črni gaber

od 16 cm premera in 120 cm dolžine naprej
iščem vsako množino. — Ponudbe pod
»Ostirya« na upravo Domoljuba štev. 20.091.

Profesor: »Zakaj pa niste naloge napravili?«
Dijak: »Sem mislil, da je še ni treba danes imeti.«

Profesor (razjarjen): »Vam ni treba imeti, kar mislite imeti, ampak, imeti morate, kar morate imeti.«

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče.

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado-
stuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 6 din, po pošti 12 din; 3 zav. po pošti 24 din. —
Mnogo zahvalnih pisem. Uspeh vam je zagotovljen.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Pazite: pravi »Redine« se dobi samo v zavitkih
z napisom »Redine«.

OBLASTVENO KONCESIJONIRANO
MIZARSKO IN POGREBNO PODJETJE
M. GOGALA na Bledu

ima na zalogi vsakovrstne lesene in kovinske krste s
vločki, od preproste do najfinije izdelave. Obenem vam
nudi vse vrste spadalne potrebščine, dekoracije sobe
itd. po znatno znižanim cenam. V slučaju potrebe
kličite telef. št. 332 in zahtevate se vam v nakupnem
času dostavi na dom. Postrežbo hitro, plačila pogojni uspeh.